БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 35 (18.811). • Жума, 10 февраль 1984 йил • Баҳоси 3 тийин.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советида

Халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни ва хизмат кўрсатиш системасини ривожлантириш комплекс программаси ишлаб чиқилиши муносабати билан КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советида маиший хизмат ишлаб чиқариш бирлашмалари (корхоналари)нинг хўжалик жиҳатдан мустақиллигини кенгайтириш ҳамда аҳолининг хизматларга бўлган талаб-эҳтиёжларини тўлароқ қондиришдан манфаатдорлигини кучайтириш тадбирлари тўғрисидаги масала кўриб чиқилди.

Қабул қилинган қарорда қайд этиладики, мамлакатда аҳолига маиший хизматни яхшилаш тадбирлари изчиллик билан амалга оширилмоқда, тармоқнинг моддий-техника базаси ривожлантирилмоқда ва мустаҳкамланмоқда. Шу билан бирга маиший хизмат даражаси совет кишиларининг ошиб бораётган талаб-эҳтиёжларига ҳали тўлиқ мос келмаяпти. Хўжалик системаси маиший хизматни кенгайтиришга ва унинг сифатини оширишга активроқ таъсир ўтказиши учун бу система такомиллаштиришга муҳтождир.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети меҳнат коллективларининг ташаббускорлигини ривожлантириш, иш натижалари учун масъулиятни ошириш ва аҳолига маиший хизмат кўрсатишни яхшилашдан уларнинг манфаатдорлигини кучайтириш мақсадида РСФСР Министрлар Советининг РСФСР Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлиги системасида (Бошқирдистон АССР ва Коми АССР Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрликларида, Олтой ўлка ижроия комитети, Астрахань, Иваново, Кемерово, Саратов ва Ярославль область ижроия комитетлари аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бошқармаларида) 1984 йилнинг 1 июлидан бошлаб маиший хизмат кўрсатиш бирлашмалари (корхоналари)нинг хўжалик жиҳатдан мустақиллигини кенгайтириш ҳамда аҳолининг хизматларга бўлган талаб-эҳтиёжларини тўлиқроқ қондиришдан манфаатдорлигини кучайтириш юзасидан иқтисодий эксперимент ўтказиш тўғрисидаги таклифини қабул қилдилар.

Экспериментни ўтказиш чоғида хўжалик механизмини янада такомиллаштиришга, маиший хизмат кўрсатиш бирлашмалари (корхоналари)нинг хўжалик фаолияти даражасини оширишдан манфаатдорлигини кучайтиришга ҳамда иш натижалари учун уларнинг масъулиятини оширишга қаратилган иқтисодий ва ташкилий тадбирлар системасининг амалда текшириб кўрилишини таъминлаш назарда тутилади. Буюртмаларни бажариш сифатини яхшилаш, унинг муддатларига риоя этиш ва аҳолига хизмат кўрсатиш маданиятини ошириш зарурлигига алоҳида эътибор жалб этилади.

Маиший хизмат корхоналари ва ташкилотларининг фаолиятини планлаштириш ҳамда унга баҳо бериш чоғида аҳоли ҳақ тўлайдиган хизматлар ҳажми ўсишига биринчи навбатда аҳамият берилади. Хўжалик ҳисобининг кенг жорий этилиши ишлаб чиқариш бирлашмалари (корхоналари)ни бошқаришда меҳнат коллективларининг ролини ошириш, ишлаб чиқариш ва социал ривожланиш масалаларини ҳал этишда уларнинг имкониятларини кенгайтириш таъминланиши лозим.

Қарорда маиший хизмат кўрсатиш билан банд бўлган корхоналарда ўтказиладиган эксперимент муҳим аҳамиятга эга эканлиги қайд этилади. Шу ишнинг амалга оширилиши аҳолига маиший хизмат кўрсатиш соҳасида хўжалик юритишнинг самарали форма ва методларини ишлаб чиқиш имконини беражаги уқтириб ўтилади.

Партия, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол ташкилотларига маиший хизмат кўрсатиш бирлашмалари (корхоналари)нинг хўжалик жиҳатдан мустақиллигини кенгайтириш ҳамда аҳолининг хизматларга бўлган талаб-эҳтиёжларини тўлиқроқ қондиришдан манфаатдорлигини кучайтириш юзасидан белгиланган тадбирларни изчиллик билан амалга оширишда ҳар томонлама кўмаклашиш, қабул қилинган қарорларни кенг кўламда тушунтириш, шу қарорларнинг амалга оширилиши учун кадрларнинг масъулияти кучайтирилишини таъминлаш, совет кишиларига маиший хизмат кўрсатиш даражасини анча ошириш соҳасидаги вазифаларни бажариш мақсадида ходимларнинг меҳнат ва ижодий активлигини авж олдириш таклиф этилди.

* * *

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг қарорини ривожлантириб, ҳукумат иқтисодий эксперимент ўтказишнинг конкрет шартларини белгилади.

Шу нарса белгилаб қўйилдики, экспериментда иштирок этаётган ишлаб чиқариш бирлашмалари (корхоналари), шунингдек министрликлар ва бошқармалар учун маиший хизмат кўрсатиш ҳажми тасдиқланади, бунда қишлоқ жойларда хизмат кўрсатиш ҳажми билан аҳоли ҳақ тўлайдиган маиший хизмат ҳажми ажратиб қўйилади. Эксперимент ўтказиладиган бутун даврда фойдадан юқори ташкилотга ва давлат бюджетига ажратмаларнинг барқарор нормативлари жорий этилади, иш ҳақи фонди билан рағбатлантириш фонди ҳосил қилинади.

Экспериментда иштирок этаётган ишлаб чиқариш бирлашмалари (корхоналари), шунингдек министрликлар ва бошқармалар хизматларининг кўрсаткичлари ва иқтисодий нормативларини, амалдаги нархлар ва тарифларнинг юқори органларнинг такомиллаштиришлари асосида иқтисодий ва социал ривожланиш планларини мустақил ишлаб чиқадилар ҳамда уларни юқори органларга маълум қиладилар, юқори органлар уларга зарур моддий ресурсларни, шунингдек пудрат ишлари лимитларини ажратиб берадилар.

Қарорда хизмат кўрсатиш сифатини яхшилаш, хизмат муддатларига риоя этиш ва унинг маданиятини ошириш, аҳолининг квартираларни ремонт қилиш, радиотелевизион аппаратлар, рўзғор машиналари ва приборларини, кийим-кечак, пойабзал, мебель ҳамда бошқа уй-рўзғор буюмларини ремонт қилиш ва уларнинг фойдаланиш хоссаларини тиклаш каби хизматларга бўлган талаб-эҳтиёжларини тўлиқроқ қондириш зарурлигига, узоқ вақт фойдаланиладиган буюмларни ижарага бериш, фотоателье, сартарошхоналарнинг хизматларини, шунингдек қишлоқ жойлардаги аҳолига кўрсатиладиган хизматларни кенгайтиришга алоҳида эътибор жалб қилинди. Хизмат кўрсатишнинг янги турлари ва илғор формалари, меҳнаткашларга заводларда, фабрикаларда, қурилишларда, муассасалар ва ташкилотларда, буюртмачининг уйида хизмат кўрсатиш янада ривожлантирилиши керак. Экспериментни ўтказиш чоғида асосий хизматлар билан бир қаторда буюртмачига қўшимча қулайликлар яратувчи хизматларни кенгайтириш чоралари кўзда тутилган.

(Давоми иккинчи бетда).

УЧИШ ДАВОМ ЭТМОҚДА

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 9 февраль. (ТАСС). Л. Д. Кизим, В. А. Соловьёв ва О. Ю. Атьков ўртоқлардан иборат экипаж бошқариб бораётган «Союз Т-10» космик кемаси Москва вақти билан соат 12 гача Ер теварагидан 14 марта айланиб учди. Экипаж белгиланган программага мувофиқ «Салют-7» орбитал станцияси билан туташишга тайёргарликни давом эттирмоқда.

Космонавтлар учиш чоғида кемани мўлжал олдириш борасида белгиланган режимларни амалга оширдилар, унинг ичидаги системаларнинг ишлашини текшириб кўрдилар. 4- ва 5-айланишларда станция билан яқинлашиш учун икки марта маневр ўтказилди.

Траектория ўлчов маълумотларига кўра «Союз Т-10» кемаси орбитасининг параметрлари ҳозир қуйидагича:

— Ер юзасидан максимал олислиги — 274 километр;

— Ер юзасидан минимал олислиги 226 километр;

— Айланиш даври 89,4 минут;

— Оғиши 51,6 градус.

Учиш нормал ўтмоқда. Космонавтлар Кизим, Соловьёв ва Атьков ўзларини яхши ҳис этмоқдалар.

Суратда: «Союз—Т-10» космик кемасининг экипажи—кема командири СССР космонавт-учувчиси, Совет Иттифоқи Қаҳрамони Л. Д. Кизим (ўртада), борт инженер В. А. Соловьёв (чапда), космонавт-тадқиқотчи, врач О. Ю. Атьков машғулот пайтида.

А. Пушкарёв фотоси. (ТАСС).

«Союз Т-10» кемасининг командири Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССР космонавт-учувчиси

полковник Леонид Денисович КИЗИМ

Леонид Денисович Кизим 1941 йил 5 августда Донецк областининг Красний Лиман шаҳрида туғилган.

У 1963 йилда Ленин комсомоли номли Чернигов олий ҳарбий учувчилар авиация билим юртини тамомлади. Сўнгра ҳарбий ҳаво кучларида хизмат қилди. «1 класс ҳарбий учувчи» ва «3 класс синовчи учувчи» малакаларига эга. Леонид Денисович космонавтлар отрядига 1965 йилда киритилди.

Л. Д. Кизим — 1966 йилдан Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг аъзоси.

1975 йилда Леонид Денисович асосий ишдан ажралмаган ҳолда Ю. А. Гагарин номли Ҳарбий-ҳаво академиясини тамомлади.

Л. Д. Кизим 1980 йилда «Союз Т-3» кемаси ва «Салют-6» орбитал станциясининг командири сифатида биринчи марта космосга парвоз қилган эди.

«Союз Т-10» кемасининг борт инженери

Владимир Алексеевич СОЛОВЬЁВ

Владимир Алексеевич Соловьёв 1946 йил 11 ноябрда Москвада туғилган.

1970 йилда Бауман номли Москва олий техника билим юртини тамомлаганидан кейин у конструкторлик бюросида ишлаб, космик техниканинг янги намуналарини яратишда иштирок этади.

В. А. Соловьёв — 1977 йилдан Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг аъзоси.

Владимир Алексеевич 1978 йилда космонавтлар отрядига қўшилди. «Союз Т» космик кемасида ва «Салют» орбитал станциясида учишга тайёргарликнинг тўлиқ курсидан ўтди.

В. А. Соловьёв борт инженер сифатида Совет — Франция экипажининг учишига ҳам ҳозирлик кўрди.

«Союз Т-10» кемасининг тадқиқотчи космонавти

Олег Юрьевич АТЬКОВ

Олег Юрьевич Атьков 1949 йил 9 май куни Куйбишев область Хворостянка районидаги Хворостянка қишлоғида туғилган.

У 1973 йили Сеченов номидаги 1-Москва медицина институтини битирганидан сўнг ординатурада, сўнгра эса СССР Медицина фанлари академияси Бутуниттифоқ кардиология илмий маркази кардиология илмий-тадқиқот институтининг аспирантурасида ўқишни давом эттирди.

О. Ю. Атьков — 1977 йилдан Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг аъзоси.

Медицина фанлари кандидати Олег Юрьевич Атьков юрак касалликларига ультра товуш методи билан диагноз қўйиш соҳасида қобилиятли тадқиқотчи эканлигини кўрсатди. У бир неча ихтиро ва бир неча илмий ишларнинг авторидир. 1978 йилда унга Ленин комсомоли мукофоти берилган.

О. Ю. Атьков 1977 йилдан космик учишларга тайёрлана бошлади. «Союз Т» кемаси ва «Салют» станциясида тадқиқотчи-космонавт сифатида учишга тайёргарлик кўриш тўла курсини ўтган.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БЮРОСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Президиуми навбатдаги қўшма мажлисида Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш планларининг январь ойида бажарилиш якунларини ҳамда КПСС Марказий Комитети 1983 йил декабрь Пленуми талаблари, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Ю. В. Андроповнинг нутқи асосида 1984 йилги планлар билан социалистик мажбуриятларни сўзсиз бажаришга доир вазифаларни кўриб чиқдилар.

Шу нарса қайд этиб ўтилдики, Совет Ўзбекистони меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети 1983 йил декабрь Пленуми қарорларини ва ўртоқ Ю. В. Андроповнинг кўрсатмаларини рўёбга чиқариш тадбирларини амалга оширишлари натижасида халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий кўрсаткичлари юзасидан январь ойи планини бажардилар. Саноат ишлаб чиқаришининг ўсиши пландаги 5,4 процент ўрнига 6 процентни ташкил этди. Январь ойи топшириқларидан ташқари қарийб 24 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш 8,5 процент кўпайди, топшириққа қўшимча равишда 14,5 миллион сўмлик шундай моллар тайёрланди. Буюмларнинг кўпчилик турлари бўйича натура ҳолида саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш плани бажарилди, меҳнат унумдорлиги ошди. Чорва қишлови, кўкламги дала ишларига тайёргарлик уюшқоқлик билан ўтмоқда. Гўшт, сут харид қилиш ошди. Аҳолини таъминлаш ва унга хизмат кўрсатиш яхшиланди.

Шу билан бирга барча корхоналар, ташкилотлар ва хўжаликлар, министрликлар ва идоралар йилни етарлича ғайрат билан бошладилар, деб бўлмайди, ишлаб чиқаришни интенсивлаш учун мавжуд резервларнинг ҳаммасидан фойдаланганлари йўқ. Навоий области, химия саноати ва минерал ўғит ишлаб чиқариш бирлашмалари ҳамда корхоналари, республикада эса жами 53 корхона маҳсулот реализация қилиш январь ойи планини бажармади. Маҳаллий саноат. Мебель саноати ва Бинокорлик материаллари саноати министрликлари ўз корхоналарига январь ойи учун пасайтирилган планларни белгиладилар. Республиканинг пахта тозалаш саноати 1983 йилнинг декабрига нисбатан ишлаб чиқариш ҳажмини анча камайтирди. Кўпгина корхоналар ўзларининг маҳсулот етказиб бериш мажбуриятларини бажармадилар. Енгил саноат, Озиқ-овқат саноати, Маҳаллий саноат, Пахта тозалаш саноати министрликларида, бинокорлик материаллари саноати корхоналарида маҳсулот етказиб бериш интизоми айниқса паст.

Андижон, Навоий, Хоразм областлари, Тошкент шаҳри, Озиқ-овқат саноати ва Мева-сабзавот хўжалиги министрликлари халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш январь ойи планини бажармадилар. Оғир саноатнинг бир қанча корхоналарида истеъмол моллари ишлаб чиқарувчи ихтисослаштирилган цехлар ва участкалар секинлик билан ташкил этилмоқда.

СССР Ўғит ишлаб чиқариш министрлиги, Газ саноати министрлигининг, республика енгил саноат ва мебель саноати корхоналари, Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигининг монтаж ташкилотлари меҳнат унумдорлигини пландан ташқари камида бир процент ошириш юзасидан қабул қилган мажбуриятларини бажариш бир ёқда турсин, ҳатто белгиланган планни ҳам уддалай олмадилар.

Капитал қурилишда куч ва маблағлар ҳамон жуда кўплаб сочиб юборилмоқда. Пудратчилар, буюртмачи министрликлар ва идоралар моддий ва меҳнат ресурсларини ишга тушириладиган қурилишларга жамлаш учун керакли чораларни кўрмадилар. Титул рўйхатларини келишиб олиш ва пул билан таъминлай бошлаш ишлари ниҳоятда сусткашлик билан олиб борилмоқда.

Айрим областлар ва районлар чорвачилик маҳсулотлари харид қилиш топшириқларини бажармадилар, қишлоқ хўжалик техникасини кўкламги мавсумга тайёрлашда орқада қолмоқдалар, ирригация-мелиорация тадбирларини бажаришни йўл қўйиб бўлмайдиган даражада чўзиб юбормоқдалар. Наманган, Самарқанд, Сурхондарё областларида суғориш ва коллектор-дренаж шахобчаларини тозалаш ишлари, Бухоро, Қашқадарё ва Фарғона областларида эса шўр босган суғориладиган ерларнинг шўрини ювиш ишлари қониқарсиз олиб борилмоқда.

Жойларда моддий ресурслар, ёнилғи ва энергия тежаб-тергаб сарфланиши устидан етарлича контроллик қилинмаяпти. Қўшимча топшириқни ҳисобга олганда аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ва чакана товар обороти планлари бажарилмади.

Мана шу барча масалалар юзасидан қабул қилинган қарорда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети республикадаги область партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ижроия комитетлари, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари зиммасига мавжуд камчиликларни мумкин қадар тезроқ бартараф этиш, меҳнат коллективларида биринчи квартал топшириқларини СССР Олий Советига сайлов кунигача муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириш мажбуриятини юкладилар. Область партия комитетларига, министрликлар ва идораларга, область ижроия комитетларига ҳар бир бирлашма, корхона, ташкилот ва хўжаликнинг беш йиллик уч йили ичидаги иш якунларини кўриб чиқиш, йўл қўйилган қолоқликка аввало меҳнат унумдорлигини қўшимча равишда ошириш, таннархни арзонлаштириш, моддий ресурслар ва энергетика ресурсларини тежаш юзасидан 1984 йилги муқобил планлар ва социалистик мажбуриятларни бажариш ҳисобига бартараф этиш тадбирларини амалга ошириш, саноат, транспорт, алоқа, капитал қурилиш корхоналари ва ташкилотларининг бир маромда, самарали ишлашини, маҳсулот етказиб бериш юзасидан шартномадаги мажбуриятларга қатъий риоя этилишини таъминлаш топширилди.

Область партия комитетлари ва область ижроия комитетларига, экономиканинг агросаноат секторидаги министрликлар ва идораларга кўкламги дала ишларига тайёргарлик кўришни жадаллаштириш ҳамда уларни ўтказиш, ерларнинг шўрини ювиш суръатлари ва сифатини ошириш, ирригация ва дренаж шахобчаларини реконструкция қилиш, чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш юзасидан конкрет топшириқлар берилди.

Партия, совет, хўжалик органлари, касаба союз ва комсомол ташкилотлари ишлаб чиқаришни ривожлантиришга ва меҳнат унумдорлигини оширишга активроқ таъсир ўтказишлари, тарбия ишини такомиллаштиришлари, барча меҳнат коллективларида юксак уюшқоқлик ва тартибни қарор топтиришлари, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдиришлари лозим.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Бюроси билан Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Президиуми партия ва хўжалик қурилишининг бошқа баъзи масалаларини ҳам муҳокама этдилар, шу масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Бутуниттифоқ Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзи Марказий Комитетининг барча ёш сайловчиларга МУРОЖААТИ

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг ёш гражданлари! Комсомол йигит ва қизлар!

ВЛКСМ Марказий Комитети СССР Олий Советига 1984 йил 4 март куни ўтказиладиган сайлов муносабати билан сизларга мурожаат этади. Бу сайлов — зўр ижтимоий-сиёсий аҳамиятга молик воқеадир, социалистик демократиянинг яққол намоён бўлишидир, бутун совет халқининг байрамидир.

Комсомоллар ва ёшлар КПСС Марказий Комитетининг барча сайловчиларга Мурожаатини қизғин кутиб олдилар, унда ўтган беш йил мобайнидаги ривожланиш якунлари таҳлил этилган, бутун диққат-эътибор партия билан халқнинг навбатдаги вазифаларига қаратилган, КПССнинг Коммунистик бунёдкорлик ва тинчлик йўли тасдиқланган.

Мурожаатда Ленин комсомолининг, совет ёшларининг шонли ишларига юксак баҳо берилган. Партиянинг ишончи, унинг ёш авлод тўғрисидаги оталарча ғамхўрлиги йигит ва қизларни янги зафарларга руҳлантиради. Советлар мамлакатининг ёш авлоди КПССнинг ички ва ташқи сиёсатини тўла-тўкис қўллаб-қувватлайди ва унинг режаларини рўёбга чиқариш учун ўзининг бутун кучи, билими ва ғайратини ишга солиши тўғрисида жонажон партияга ваъда беради.

Совет кишилари КПСС XXVI съезди қарорларини бажара бориб, хўжалик ва маданий қурилишда янги муваффақиятларга эришдилар. Партия билан халқнинг бирлиги янада кўпроқ мустаҳкамланди, совет жамиятининг сиёсий системаси янада ривож топди. Кўпмиллатли Ватанимиз халқларининг қардошларча дўстлиги мустаҳкамланди.

КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь, 1983 йил июнь ва декабрь Пленумлари ҳужжатларида, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Ю. В. Андроповнинг нутқларида партия билан халқнинг ривожланган социализмни такомиллаштириш босқичидаги вазифалари белгиланган, бу вазифаларни амалга ошириш йўллари ва воситалари кўрсатилган. Бутун совет халқи билан бирга ёшлар ҳам партиянинг интизомни, тартиб ва уюшқоқликни янада мустаҳкамлашга, энг зарур кундалик ва истиқболли вазифаларни ҳал этишга қаратилган тадбирларини якдиллик билан маъқуллайди.

Партиянинг зўр ташкилотчилик ва сиёсий ишлари натижасида 1983 йилда иқтисодий ривожланиш суръатлари ошди, сифат кўрсаткичлари яхшиланди, саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ва қишлоқ хўжалик маҳсулоти етиштириш кўпайди. КПСС Марказий Комитети таъкидлаганидек, энди ижобий тенденцияларни мустаҳкамлаш, эришилган натижаларни кўпайтириш, 1984 йил планини ва умуман беш йиллик планни муваффақиятли равишда тўла ҳамда ошириб бажариш учун ҳамма ишни қилиш зарур.

Азиз дўстлар!

Коммунистик партия билан Совет давлати ёш авлодга жуда катта эътибор бермоқдалар, унинг ўқиши, меҳнат қилиши, турмуши ва дам олиши учун зарур шароитларни яратиш ҳақида ғамхўрлик қилмоқдалар. СССР Конституцияси, социалистик тузум ёшларнинг энг муҳим ҳуқуқини — меҳнат қилиш ва касб танлаш, бепул таълим олиш ва соғлиғини сақлаш ҳуқуқини гарантиялаб беради. Бошқа жамоат ташкилотлари билан бир қаторда комсомолга қонун лойиҳаларини таклиф этиш ҳуқуқи берилган. 18 ёшдан бошлаб ёш гражданлар халқ депутатлари Советларига сайлаш ва сайланиш имкониятига эгадирлар. Йигит ва қизлар жамият ва давлат, меҳнат ва ўқув коллективларининг ишларини бошқаришга кенг жалб этиладилар.

Мамлакатда ўрта умумий таълимга ўтиш ниҳоясига етказилган. Кейинги беш йил ичида 50 миллионга яқин йигит ва қиз ўрта ва ўрта махсус, ҳунар-техника ва олий маълумот олди. КПСС Марказий Комитетининг умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилиши тўғрисидаги лойиҳаси партиянинг ёш авлодга тарбия ва таълим бериш, уни турмушга ва меҳнатга тайёрлаш тўғрисида қилаётган ғамхўрлигининг янги далили бўлиб хизмат қилади. Йигит ва қизлар бу лойиҳани муҳокама қилишда жуда қизиқиб қатнашмоқдалар.

(Давоми иккинчи бетда).

ОЛИМ ЮБИЛЕЙИ ШАРАФИГА

8 февраль куни Москвада СССР Иттифоқи Давлат академик катта театрида Д. И. Менделеев туғилган куннинг 150 йиллигига бағишланган тантанали мажлис бўлди. Президиумда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. С. Горбачев, КПСС Марказий Комитети секретари М. В. Зимянин, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Л. А. Костандов, КПСС Марказий Комитети Химия саноати бўлимининг мудири В. Г. Афонин, СССР Фанлар академиясининг, министрликлар ва идораларнинг, олий ўқув юртларининг раҳбарлари, пойтахт жамоатчилигининг вакиллари ўтиришибди.

Йиғилиш аҳлига кириш нутқи билан мурожаат этган СССР Фанлар академиясининг президенти академик А. П. Александров Д. И. Менделеевнинг катта илмий ютуқларини таърифлаб берди. Шу илмий ютуқларнинг энг ёрқинларидан бири — элементларнинг даврийлик қонунлари ҳозирги вақтда ҳам қудратли тадқиқот омили бўлиб хизмат қилмоқда.

СССР Фанлар академиясининг вице-президенти академик Ю. А. Овчинников Д. И. Менделеевнинг ҳаёти ва фаолияти тўғрисида доклад қилди. Докладчи Россия ишлаб чиқариш кучлари ва илмий тафаккурини ривожлантириш умумий жиҳатларига тааллуқли проблемаларни ҳал этишда Д. И. Менделеевнинг ролини таърифлаб берди. Бугунги кунда Д. И. Менделеев ватани Россия буюк давлат, бутун тараққийпарвар инсониятнинг таянчи ва орзу-умиди бўлиб қолди, деди докладчи. Совет давлатининг қудратини биз улкан индустрия корхоналарида, қишлоқ хўжалиги юксак даражада ривожланган бепоён далаларда, мудофаамизнинг мустаҳкамлигида, халқнинг истеъдод ва баҳодирона куч-қувватларида, олимларимизнинг меҳнатларида, мисли кўрилмаган маънавий маҳсулларда кўрамиз. Халқ донолиги ва қаҳрамонона ишларининг битмас-туганмас манбаларида ҳам Совет давлатининг қудрати намоён бўлмоқдаки, Д. И. Менделеев шулар ҳақида кишини ҳайратлантирадиган ишонч, матонат ва эҳтиром билан ҳамиша гапирган эди.

* * *

Шу куни Д. И. Менделеев ватани Тобольск шаҳрида улуғ рус олимига ўрнатилган ҳайкал очилди.

(ТАСС).

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советида

(Боши биринчи бетда).

Шу нарса белгилаб қўйилдики, иш ва социалистик мусобақа якунларини чиқариш вақтида ишлаб чиқариш бирлашмалари (корхоналари)нинг фаолиятига маиший хизмат кўрсатиш юзасидан план топшириқлари бажарилиши натижаларига қараб баҳо берилиши лозим. Аҳоли ҳақ тўлайдиган маиший хизмат ҳажмини кўпроқ ўстиришга, буюртмаларнинг сифатини яхшилашга ва унинг бажариш муддатларини қисқартиришга, хизмат кўрсатиш маданиятини оширишга, шунингдек фойда олишни ўстиришга эришишга нисбатан коллективларнинг мавқеи устун қилиб қўйилади. Маиший хизмат кўрсатиш коллективларининг аҳоли буюртмаларининг сифати ва уларни бажариш муддатлари учун масъулиятини ошириш мақсадида маиший хизмат ҳақи қоида тариқасида буюртмалар бажарилгандан кейин тўланиши белгилаб қўйилди.

Маиший хизмат корхоналарининг хўжалик ҳисобини мустаҳкамлаш ва уларнинг моддий базасини ривожлантириш тадбирлари кўзда тутилган. Шу мақсадда белгилаб қўйилдики, улар оладиган жамики фойда ўз ихтиёрларида қолади, барқарор нормативлар бўйича юқори органларга ўтказилиши лозим бўлган маблағлар бундан мустаснодир.

Экспериментда қатнашувчи ишлаб чиқариш бирлашмалари (корхоналари), министрликлар ва бошқармалар орттирган маблағлар улардан олиб қўйилмаслиги таъкидланди.

Қарорда ишлаб чиқариш бирлашмалари (корхоналари), моддий-техника таъминотини яхшилаш чоралари белгилаб берилди. Чакана савдо корхоналари ва ташкилотларининг экспериментда қатнашувчи ишлаб чиқариш бирлашмалари (корхоналари)га аҳолининг маиший хизматларга бўлган буюртмаларини бажариш учун зарур молларни беришга рухсат этилди. СССР Госснаби системасининг корхоналари ва саноат корхоналарига СССР Госснабининг территориал органлари билан келишиб олган ҳолда ўзларида бўлган нормадан ортиқча ва фойдаланилмаётган машина-ускуна, асбоб, хом ашё, материал ва кондицияда бўлмаган молларни маиший хизмат ишлаб чиқариш бирлашмалари (корхоналари)га реализация қилиш ҳуқуқи берилди. Корхоналар ва ташкилотларга экспериментда қатнашувчи ишлаб чиқариш бирлашмалари (корхоналари)нинг талабларига биноан маиший хизмат буюртмаларини бажариш учун керакли ярим фабрикатлар, заготовкаларни тайёрлаб беришга рухсат этилди. Бу маҳсулотлар халқ истеъмол молларини ишлаб чиқариш ҳажмига қўшилади.

Ходимларнинг аҳолига маиший хизматни яхшилаш борасидаги ташаббусларини ривожлантириш ҳамда уларнинг иш натижаларидан манфаатдорликларини кучайтириш учун меҳнатни ташкил этиш ва ҳақ тўлашни такомиллаштириш чоралари кўзда тутилди. Меҳнатни ташкил этиш ва уни рағбатлантиришнинг практикада ўзини оқлаган мавжуд формалари ва янги формаларини кенгроқ қўллаш таклиф этилди:

қилинган меҳнатга пировард натижага қараб ягона наряд билан ҳақ тўланадиган хўжалик ҳисоби принципларидан фойдаланиладиган ҳамда коллектив иш ҳақи меҳнатда қатнашув коэффициентини қўллаган тарзда тақсимланадиган бригада формаси. Бу форма маиший хизмат кўрсатувчи цехлар, устахоналар, ателье ва бошқа ишлаб чиқариш бўлинмаларида устун бўлмоғи лозим. Бригадаларнинг составига ишчилар билан бирга инженер-техник ходимлар ва хизматчиларни қўшишга рухсат этилди;

маиший хизмат корхоналари коллективлари ва айрим ходимлари учун шартнома формаси. Шартномада кўрсатилган хизматлар учун тушадиган қайд этилган жами пул белгилаб қўйилади. Бу пул албатта ишлаб чиқариш бирлашмаси (корхона)га топширилмоғи лозим. Бунда ана шу пулдан ходимлар меҳнат ҳақига бериладиган маблағларнинг миқдори белгилаб қўйилади, қилинган меҳнатга тушган пулнинг маълум проценти миқдорида ҳақ тўлаш ҳам қўлланиши мумкин;

коллективлар ва айрим ходимлар учун шартнома формаси. Бунда кўрсатилган хизматлар учун тушадиган қайд этиладиган пул миқдори белгилаб қўйилади ва албатта бу пул ишлаб чиқариш бирлашмаси (корхонаси)га топширилмоғи лозим. Тушган пулнинг қолган қисми меҳнат ҳақининг ўзига кетади ва ҳар бир кишининг меҳнатда қанчалик қатнашганлигига қараб ходимлар ўртасида тақсимланади:

ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилар учун асосий фаолиятидаги иш вақти миқёсидан ташқари (шу корхона ва бошқа корхонада) ўриндошлик шартларидаги пудрат формаси. Бу формада меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлаш шартлари маъмурият билан бригада (ходимлар) ўртасида тузиладиган шартномалардаги мавжуд норма ва баҳолар асосида белгиланади;

студентлар, пенсионерлар, инвалидлар ва уй бекалари учун тўла бўлмаган иш куни ёки тўла бўлмаган иш ҳафтаси шароитларидаги ишлар. Кийим-кечак, пойабзал, хўжалик майда асбоб-ускуналарини ремонт қилишда, прокат пунктлари ва қабул пунктларида кўпроқ шундай формани қўллаш тавсия этилди. Зарурат бўлганда ана шу ходимлар учун пасайтирилган иш нормалари ва тушадиган пул планлари белгиланишига рухсат этилди;

аҳолининг айрим буюртмаларини бажариш учун уйда ишлаш формаси.

Экспресс-хизмат уйда кўрсатадиган хизматлар, шу жумладан тунги вақтда ва байрам кунларида кўрсатиладиган хизматлар сифатини ошириш ва хилини кенгайтиришни рағбатлантирувчи чоралар кўзда тутилади. Аҳолининг буюртмаларига биноан юксак бадиий ва оригинал буюмларни ишлаб чиққанлик ва жорий этганлик учун авторларни мукофотлаш жорий этилди.

Экспериментда қатнашувчи министрликлар, бошқармалар, ишлаб чиқариш бошқармалари ва корхоналар раҳбарларининг иш ҳақи фондидан фойдаланиш ҳуқуқлари кенгайтирилди. Ишлаб чиқариш бирлашмалари ва корхоналарининг раҳбарларига касаба союз комитети билан келишиб олган ҳолда иш ҳақи фондини тежаш ҳисобидан юқори малакали ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилар профессионал маҳорати учун оширилган ҳақ тўлаш ҳуқуқи берилди, шу устама пулларни белгилаш тартиби аниқлаб қўйилди.

Экспериментда қатнашувчи ишлаб чиқариш бирлашмалари (корхоналари), министрликлар ва бошқармаларнинг раҳбар ходимлари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг хизмат доирасини кенгайтириш ва хизмат сифатини яхшилашдан манфаатдорлигини ошириш мақсадида уларни мукофотлаш миқдори аҳоли ҳақини тўлаган хизматлар ҳажмининг кўпайишига бевосита боғлиқ қилиб қўйилмоғи керак. Бунда маиший хизматларни реализация қилиш планининг бажарилиши ишлаб чиқариш бирлашмалари (корхоналари), министрликлар ҳамда бошқармалар бошқариш аппарати раҳбар ходимлари ва бошқа ходимларини мукофотлаш учун асос бўлади.

Қарорда буюртмаларни бажариш сифати ёмон ва бажариш муддатларига риоя этилмаган бўлса бунга бевосита айбдор кишиларгина эмас, шу билан бирга ишлаб чиқариш бирлашмалари (корхоналари)нинг раҳбар ходимлари ҳам хўжалик фаолиятининг асосий натижалари учун мукофотлардан тамомила ёки қисман маҳрум этилишлари кўрсатилган. Маъмурият бошқарув аппаратидаги кишилар сони янада асосланган равишда тартибга солинишини, шунингдек улар меҳнатини кўпроқ рағбатлантириш чоралари кўзда тутилган.

РЕЖАЛАР ВА ИШЛАРНИНГ КЕНГ КЎЛАМИ

1984 йил 4 март СССР Олий Советига САЙЛОВ

Сайловчиларнинг Е. К. ЛИГАЧЕВ билан учрашуви

Томск меҳнат коллективларининг намояндалари область драма театрида тўпландилар. 9 февраль куни бу ерда Томск сайлов округи сайловчиларининг СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига номзод КПСС Марказий Комитетининг секретари Егор Кузьмич Лигачев билан учрашуви бўлди.

Йиғилишни Томск шаҳар партия комитетининг биринчи секретари В. М. Кетов очди.

Депутатликка номзоднинг ишончли вакили — Томск нефть химияси комбинатининг оператори В. В. Давидов Е. К. Лигачевнинг ҳаёт йўли ҳақида гапириб берди, юртдошларини сайлов куни коммунистлар билан партиясизлар бузилмас блокининг номзодлари учун аҳиллик билан овоз беришга чақирди.

Йиғилишда Томск уйсозлик комбинатининг бошлиғи Л. Н. Лебедев, Томск Совет район партия комитетининг биринчи секретари Н. С. Сперанская, СССР Медицина фанлари академияси Бутуниттифоқ кардиология илмий маркази Сибирь филиали директорининг ўринбосари, СССР Давлат мукофотининг лауреати Р. С. Карпов, «Кузовлевский» теплица совхоз-комбинатининг директори Н. С. Жульев, Томск политехника институтининг студенти Е. В. Прохорова сўзга чиқдилар.

Нотиқлар беш йиллик топшириқларини бажариш учун мусобақалашаётган Томск меҳнаткашларининг ишлари ҳақида гапирдилар. Мамлакат давлат ҳокимиятининг олий органига ўтказиладиган сайловга тайёргарлик ишлари КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил декабрь Пленуми қарорлари юзага келтирган янги ижодий кучлар мавж урган бир шароитда ўтмоқда, деб уқтиришди нотиқлар.

Сўнгра йиғилиш аҳли томонидан самимий кутиб олинган Е. К. Лигачев нутқ сўзлади. У ССР Иттифоқи Олий Советининг депутатлигига номзод қилиб кўрсатиш орқали ўзига билдирилган шараф учун Томск сайлов округининг меҳнаткашлари коллективларига, барча сайловчиларига миннатдорчилик изҳор этди. Бу катта ишончни мен батамом халқ манфаатларини, тинчликни сақлаб қолиш тўғрисидаги ғамхўрликни ҳамма нарсадан устун қўяётган ленинчи Коммунистик партияга, унинг Марказий Комитетига билдирилган ишонч деб биламан, деди у.

Совет кишилари КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ю. В. Андроповни ва КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоларини завқ-шавқ ва баланд руҳ билан депутатликка ўз номзодлари қилиб кўрсатиш орқали партиямизнинг ленинча йўлини астойдил қўллаб-қувватлашлари зўр куч билан намоён бўлди. Сайловолди йиғилишларида меҳнаткашлар Юрий Владимирович Андропов ўзининг бутун кучини, сиёсий зақоватини, ташкилотчилик истеъдодини коммунистик қурилиш ишига, тинчлик ишига сарфлаётган КПСС билан Совет давлатининг атоқли арбоби эканлиги ҳақида сидқидилдан зўр самимият билан гапирмоқдалар. Кейинги вақтларда ижтимоий турмушнинг ҳамма соҳаларида рўй бераётган ижобий жараёнларни одамлар ҳақли равишда унинг номи билан боғламоқдалар. Партия Марказий Комитети меҳнаткашларнинг кайфиятини сезгирлик билан пайқаб олмоқда, Ленин ибораси билан айтганда, халқ англаб турган нарсаларни тўғри акс эттирувчи қарорлар қабул қилмоқда.

Бу галги сайлов кампанияси, деди сўзини давом эттириб нотиқ, КПСС Марказий Комитети 1983 йил декабрь Пленумининг ғоялари таъсири остида ўтмоқда, унинг қарорлари ва йўл-йўриқлари КПСС XXVI съездининг, Марказий Комитет 1982 йил ноябрь ва 1983 йил июнь Пленумлари қоидалари ва хулосаларини мустаҳкамлайди, ривожлантиради ва бойитади. Уларнинг ҳаммаси бирга қўшилиб, ривожланган социализмни такомиллаштириш, коммунизм сари янада олға силжишнинг аниқ йўлларини белгиловчи ягона сиёсий йўналишни ҳосил қилади.

Бу йўналишнинг амалда рўёбга чиқарилаётганлиги, партиянинг сўзи билан ишлари мустаҳкам бирлиги мамлакатда янги, ижодкорлик вазиятини вужудга келтирди, конкрет натижаларга руҳлантирди, партия ташкилотларининг, давлат органларининг, меҳнат коллективларининг, жамоатчиликнинг фаолиятини активлаштирди.

Бултур саноат ишлаб чиқаришини ўстиришда кейинги беш йил мобайнидаги энг юқори суръатларга эришилди. Мамлакат қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари энг қулай келган 1978 йилга нисбатан 6 миллиард сўмлик кўп маҳсулот бердилар. Чорвачиликнинг асосий маҳсулотларини харид қилиш планлари кейинги вақтларда биринчи марта ошириб бажарилди. Аҳолининг реал даромадлари кўпайди. Шу билан бирга меҳнат унумдорлиги илдам суръатлар билан ошди, бу эса ижтимоий истеъмол фондларини кўпайтиришни таъминлайди, уй-жой ва социал-маданий қурилиш имкониятларини кенгайтиради, пул муомаласини мустаҳкамлайди.

Депутатликка номзод мамлакатнинг иқтисодий ва мудофаа потенциалини оширишда Сибирнинг роли ортиб бораётганлиги ҳақида гапирди. Томск областининг меҳнаткашлари сибирликларнинг муваффақиятларига, умумхалқ бойлигини вужудга келтиришга сезиларли ҳисса қўшмоқдалар. Беш йиллик бошланганидан буён бу ерда нефть қазиб олиш 18 процент кўпайди. Полипропилен ва метаноль ишлаб чиқарадиган катта қувватлар ишга туширилди. СССР Фанлар академияси Сибирь бўлимининг филиали муваффақиятли ривожланмоқда, қисқа муддатларда барпо этилган медицина илмий маркази кучайиб бормоқда. Қишлоқ меҳнатчилари ўзлари эришган энг муҳим марраларда мустаҳкамланиб олдилар: кўпайиб бораётган аҳоли гўшт, сут, тухум, картошка, сабзавот билан область хўжаликларида шу маҳсулотларни етиштириш ҳисобига таъминланмоқда.

Шу билан бирга, деб таъкидлади Е. К. Лигачев, партия эришилган натижаларга ортиқча баҳо бериш нотўғри бўлур эди, деб огоҳлантирмоқда. Ўтган йилнинг муваффақиятлари ўтмишдаги нуқсонларни хас-пўшламаслиги, келажакдаги мураккаб вазифаларни хиралаштирмаслиги керак.

Сўнгра депутатликка номзод иқтисодий ва социал ривожланишнинг партия белгилаб берган энг муҳим масалаларига батафсил тўхталди. Айни вақтда меҳнат унумдорлигини пландан ташқари 1 процент оширишга ва маҳсулот таннархини қўшимча равишда 0,5 процент камайтиришга эришиш юзасидан ўртоқ Ю. В. Андропов ўртага қўйган вазифани бажаришнинг алоҳида аҳамияти таъкидланди. Бу нарса халқ хўжалигида жуда катта самара беради. Шу билан бирга мураккаб хўжалик масаласини партия ҳар бир кишига жуда равшан тарзда аниқ қилиб қўйганлиги катта тарбиявий аҳамиятга ҳам эга бўлади. Бу нарса одамларни оғизда эмас, балки амалда экономика билан чуқурроқ шуғулланишга руҳлантиради.

Москва, Ленинград, Украина, Қозоғистон, Сибирь, мамлакатнинг бошқа регионлари меҳнат коллективлари билан биргаликда Томск меҳнатчилари ҳам партиянинг даъватига бажонидил лаббай деб жавоб берганликларини алоҳида мамнуният билан уқтириб ўтмоқчиман, деди Е. К. Лигачев.

Умуман олганда совет экономикаси олдига партия қўйган кенг миқёсли вазифалар ҳал этилишига шакшубҳа йўқ, деб таъкидлади Е. К. Лигачев. Бу ишга олий ва маҳаллий Советларнинг халқ депутатлари катта ҳисса қўшишлари лозим. Чунки ҳозир Советларнинг 2,3 миллиондан кўп депутати бор. Уларнинг учдан икки қисми бевосита моддий ишлаб чиқаришда машғул.

Партия, совет, хўжалик органларининг иш услубини такомиллаштириш КПССнинг иқтисодий ва социал сиёсатини муваффақиятли амалга оширишнинг энг муҳим шартидир. Партия шунга асосланиб иш тутмоқдаки, ҳозир коллективчилик кучайиши билан бир қаторда кадрларнинг шахсий масъулияти, партиявий принципиаллик, ўз-ўзини танқид, ленинча ишчанлик, ижрони амалий контроль қилиш ва текширишни йўлга қўйиш маҳорати биринчи ўринга чиқиб қолмоқда.

Партия ҳамма участкаларда кадрларни сиёсий, ишчанлик ва маънавий фазилатларига қараб танлашдан иборат ленинча принципнинг оғишмай ўтказилишига қатъият билан ҳаракат қилмоқда. Кейинги вақтларда партия, давлат ва хўжалик ишининг ҳамма участкаларида энг юксак мезонларга мос келадиган кишилар туриши учун кўп иш қилинди ва қилинмоқда. Бу иш марказдаги ва жойлардаги партия ҳамда хўжалик раҳбарлигининг савиясига ижобий таъсир қилиши шубҳасиз.

Нотиқ партия ташкилотларининг СССР Олий Советига сайловга тайёргарлик кўриш давридаги иши масалаларига тўхталди. Бу иш СССР Конституциясига қаттиқ риоя этилиб, социалистик халқ ҳокимиятини янада ривожлантириш, коммунистлар билан партиясизлар блокини мустаҳкамлаш белгиси остида ўтиши учун ҳамма иш қилинмоқда, деди у.

Яқинда мамлакат давлат ҳокимиятининг олий органига кўрсатилган депутатлар рўйхатга олиниб бўлди. Ҳамма жойда ҳақиқатан ҳам обрў-эътиборли кишилар, халқнинг чин вакиллари депутатликка номзод қилиб кўрсатилди. Уларнинг составида ишчилар билан колхозчилар етакчи ўрин олади. Ўрта бўғинга мансуб техника зиёлилари, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг мутахассислари аввалги сайловларга нисбатан бирмунча кенгроқ қатнашадилар. Аҳолига хизмат қилиш соҳаси ходимларининг вакиллари анча кўпайди. Номзодларнинг миллий составини иттифоқдош, автоном республикалар ва автоном областларнинг миллий составини анча тўлиқ ифодалайди.

Номзодларнинг сайловчилар билан бошланган учрашувларида ҳозир аслида кенг доирадаги проблемалар бутун халқ ўртасида муҳокама қилинмоқда. Советларнинг ишини яхшилаш ҳақида, ишлаб чиқариш резервларидан янада тўла-тўкис фойдаланиш тўғрисида кўпгина амалий таклифлар айтилмоқда. Шу билан бирга одамлар хўжалик ишлари ҳақидагина гапириб қолмай, жамиятимизнинг маънавий турмуши масалаларини ҳам манфаатдорлик билан муҳокама қилаётганликлари диққатга сазовордир.

Ёшлар — бизнинг келажагимиз, албатта, аммо улар бизнинг ҳозирги кунимиз ҳамдир. Партия билан халқ ёшларнинг коммунизм ғояларига астойдил садоқатли, юксак маънавий, ахлоқий фазилатлар соҳиби, сиёсий жиҳатдан билимдон ва актив, ўқимишли, меҳнатсевар, чинакамига маданиятли инсонлар бўлишларини хоҳлайдилар. Ю. В. Андропов таъкидлаб ўтганидек, партия мамлакатимиздаги инсон шунчаки билимларнинг муайян йиғиндисини ташувчи сифатидагина эмас, аввало, социалистик жамиятнинг граждани, коммунизмнинг актив бинокори сифатида тарбияланишига интилмоқда.

Ёшларнинг граждан сифатида қарор топишида социал практика жуда катта роль ўйнайди. Ёшларга сўз билангина эмас, иш билан ҳам таълим бериш, ваъз-насиҳат билан эмас, балки иш билан, намуна кўрсатиб таълим бериш ва олға руҳлантириш — Ленин талабларининг моҳиятидир.

Ёшлар ўртасидаги тарбиявий иш ҳозирги куннинг реалликлари билан, турмуш билан узвий равишда боғлаб олиб борилган тақдирдагина бу иш самарали бўлишини тажриба яққол кўрсатиб турибди. Бу вазифа муваффақиятларга нисбатан ҳам, шунингдек мавжуд камчиликларга нисбатан ҳам тўғри муносабатни вужудга келтиришни тақозо этади. Партия танқидбозликка қаршидир, аммо у идеаллаштиришга, бўяб кўрсатишга ҳам қаршидир. Униси ҳам, буниси ҳам зарарлидир. Ёшларни камчиликларни тугатиш йўллари хусусидаги билимлар билан қуроллантириш керак. Ёшларнинг ўзлари ўз меҳнатини, ўз ишларини анча талабчанлик билан баҳолашлари, ёшлар муҳитидаги ахлоқий соғломлик учун масъулиятни ўз зиммаларига олишлари лозим.

Бир ойдан камроқ вақтдан сўнг миллион-миллион совет йигит ва қизлари ўз ҳаётларида биринчи марта сайлов участкаларига келиб ўзларининг энг муҳим ҳуқуқини — СССР гражданининг ўз социалистик жамияти турмушига реал таъсир ўтказиш ҳуқуқини амалга оширадилар. Нотиқ ёш сайловчиларга ўз боболари ва оталари келажак томон очган йўлда дадил қадам ташлашларини тилади.

Шундан кейин депутатликка номзод АҚШ ва НАТОнинг империалист доиралари айби билан чигаллашган халқаро вазиятда КПСС билан Совет давлатининг кўп қиррали ташқи сиёсий фаолияти ҳақида гапирди. Партия билан давлат дунёдаги вазиятни тубдан соғломлаштириш йўлини муттасил давом эттиришга аҳд қилганлар, деб таъкидлади у.

Пировардида Е. К. Лигачев ўзига кўрсатилган эҳтиром учун сайловчиларга яна бир бор ташаккур айтди ва уларнинг ишончини оқлаш учун ўзининг бутун кучи, билими, қобилиятини ишга солишга ваъда берди.

(ТАСС).

ТАНИШИНГ: ХАЛҚ НОМЗОДЛАРИ

ИБРАТ

Ўрта мактабни муваффақиятли тугатган Гулжон ҳеч иккиланмай Урганч шойи тўқиш фабрикасига йўл олди. У болалигиданоқ тўқувчилик касбини эгаллашни мақсад қилиб қўйган эди. Корхонада меҳнат қайнайди. Ишчиларнинг қўли қўлига тегмайди. Уларнинг ҳаракатини эътибор билан кузатди, устозлари маслаҳатига амал қилиб ишлай бошлади. Энг аввало, иш вақтидан унумли фойдаланиш, жараёнларни бир-бирига узвий боғлаб олиб бориш сирларини ўрганиб олди. Тез орада моҳир ишчи сифатида корхонада танилди. Шу воқеага ҳам олти йил бўлди.

Бугунги кунда ҳамкасблари Гулжон Раҳмонова ҳақида фахрланиб гапиришади.

Гулжон фидокорона меҳнати туфайли обрў-эътибор қозонаётир. У ўзининг тажрибасини, касб-маҳоратини шогирдлари билан бажонидил маслаҳатлашади. Ишда ҳаммага ўрнак. Шахсий беш йиллик мажбуриятини уч йилда бажарди. Жамоат ишларида ҳам актив қатнашади. У цех комсомол ташкилотининг секретари. Гулжон ишлаётган коллектив доимо ташаббускор. Пешқадамлар бригада пудрати бўйича ишлашмоқда. Партиямиз даъватига жавобан бригада аъзолари меҳнат унумдорлигини ошириб таннархни арзонлаштириш учун курашмоқдалар.

Урганчдаги КПСС XXV съезди номли шойи тўқиш фабрикасида Гулжон Раҳмонова сингари донгдор ишчилар жуда кўп. Уларнинг ҳаммаси СССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилган Г. Раҳмоновага тенглашишга интилмоқдалар.

Суратда Г. Раҳмонова.

Қ. Отаев фотоси. (ЎзТАГ).

Бутуниттифоқ Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзи Марказий Комитетининг барча ёш сайловчиларга МУРОЖААТИ

(Боши биринчи бетда).

Совет ёшларининг мустаҳкам анъанаси бор, у ҳам бўлса партиянинг меҳрибонлиги ва ишончига умумхалқ ишига конкрет ҳисса қўшиш билан жавоб беришдир. Ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар, халқ зиёлиларининг ёш ўринбосарлари катта ўртоқлари билан биргаликда меҳнат унумдорлигини ошириш, социалистик мусобақани такомиллаштириш, ишлаб чиқаришни ташкил этишнинг бригада формаларини жорий этиш учун курашмоқдалар. БАМни қуришда, Сибирь, Узоқ Шарқ, Ноқоратупроқ ўлкани обод қилишда, Озиқ-овқат ва Энергетика программаларини бажаришда, халқ хўжалигининг энг муҳим объектларини барпо этишда, беш йилликнинг бошқа социал-иқтисодий вазифаларини ҳал этишда қатнашмоқдалар.

Ёш сайловчилар, сизлар коммунистлар билан партиясизлар бузилмас блокининг номзодлари учун овоз бериб, шу билан мамлакатнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлаш учун, халқ фаровонлигини ошириш учун, социалистик демократияни ривожлантириш учун овоз берган бўласизлар.

Азиз ўртоқлар!

Жамиятга зарур бўлган жойларда фидокорона, виждонан меҳнат қилиш, давлат планларини, шахсий топшириқларни тўла ва ошириб бажариш учун курашиш, яхшироқ ишлашимизга, бинобарин эса яхшироқ яшашимизга ҳам халақит бераётган ҳамма иллатларга муросасиз бўлиш — комсомолларнинг, барча йигит ва қизларнинг Конституцияда белгилаб қўйилган вазифаси, ватанпарварлик бурчидир. Ёш гражданларнинг ғоявий ва маънавий етуклиги онгли, ҳалол, ташаббускорона меҳнатда, ижтимоий мулкни тежаб-тергашда, уюшқоқлик ва интизомликда намоён бўлади.

Ишчи йигит ва қизлар! Олган билимларингизни амалда моҳирона ва актив қўллангиз, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларининг тажрибасидан яхшироқ фойдаланингиз, замонавий техника, технологияни эгаллангиз, асбоб-ускуналарнинг сменалилик коэффициентини ошириш ва лойиҳадаги меҳнат сарфига эришиш учун бошланган ҳаракатга қўшилингиз, энг юксак меҳнат унумдорлигига ва маҳсулот таннархини ҳар томонлама камайтиришга эришингиз. Советлар мамлакати ишчилар синфининг ажойиб анъаналарини ардоқлаб асрангиз ва ривожлантирингиз!

Ёш қишлоқ меҳнатчилари, агросаноат комплексининг ходимлари! Дала ва фермаларнинг маҳсулот етиштиришни оширишида ўз ҳиссангизни кўпайтирингиз. Чорва қишловини, кўкламги экишни муваффақиятли ўтказишда фаол қатнашингиз. Ерни, унда етиштирилган ҳамма неъматларни эҳтиёт қилиб асрангиз, жонажон қишлоқларни обод қилингиз ва кўркамлаштирингиз!

Ёш инженер-техник ходимлар ва олимлар! Фан ва техника ютуқларини, ихтиро ва рационализаторлик таклифларини халқ хўжалигига тезроқ жорий этишга ҳар томонлама ҳаракат қилингиз, қўл меҳнатининг улушини камайтириш учун курашингиз. Ёшларнинг фан-техника соҳасидаги ижодкорлигини сабот билан ривожлантирингиз!

Ёш педагоглар, ижодкор зиёлиларнинг намояндалари! Ёш авлодни ленинчасига ўқиш, яшаш ва ишлашга астойдил иштиёқманд қилиб тарбиялангиз, болалар ва ўсмирларнинг, совет ёшларининг маънавий дунёсини шакллантирингиз ва бойитингиз. Халқимизнинг қаҳрамонона зафарларини тараннум этувчи асарлар яратингиз. Тарбиячининг сўзи, ёш замондошимизнинг образи йигит ва қизларни меҳнатга ва жасоратга руҳлантирадиган бўлсин!

Ўқувчилар ва студентлар! Билимларни қунт билан ўрганингиз, мустақил ҳаётга қадам қўйишга масъулият билан онгли равишда ҳозирлик кўрингиз. Халқ хўжалик вазифаларини ҳал этишга қўлингиздан келганча ҳисса қўшингиз, ўзингизни меҳнатсеварликка, касб-кор маҳорати, илм-фан, техника ва маданият чўққиларига эришишга доимо интилишга чоғлангиз!

Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг ёш жангчилари! Жанговар ва сиёсий тайёргарликни ҳормай-толмай такомиллаштирингиз, партиянинг даъвати билан, Ватаннинг буйруғи билан социализм ғалабаларини ҳимоя қилишга доим тайёр турингиз. Совет халқининг тинч меҳнати посбонлигида сергак туриш, социалистик Ватанни кўз қорачиғидек ҳимоя қилиш — сизларнинг муқаддас бурчингиздир!

Азиз ўртоқлар!

Келгуси йил халқимиз Улуғ Ватан урушидаги ғалабанинг қирқ йиллигини нишонлайди. Ёшларнинг ҳозирги авлоди Ватан озодлиги ва мустақиллиги, учун Европа халқларини фашизмдан озод қилиш учун ўз жонларини фидо қилган миллион-миллион ватандошларимиз хотирасини ардоқлаб асрайди, совет кишиларининг ҳарбий ва меҳнат жасоратини муқаддас билиб ҳурмат билан эсга олади.

Йигит ва қизлар! Партия ва комсомол, уруш ва меҳнат ветеранларига ғамхўр ва эътиборли бўлингиз! Уларнинг коммунистик идеалларга астойдил садоқатини, ғоявий эътиқодини, синфий матонатини, олға томон қилаётган ҳаракатимизга халақит бераётган ҳамма камчиликларга муросасизлигини ўрганиб олингиз. КПССнинг, совет халқининг, Совет Қуролли Кучларининг шонли революцион, жанговар ва меҳнат анъаналарини муносиб давом эттирингиз!

Халқаро вазиятни таҳликали равишда кескинлаштирган империализмнинг кирдикорларига совет ёшлари жонажон партия теварагида янада маҳкамроқ жипслашиш билан жавоб берадилар. Мамлакат ёшлари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг 1983 йил 28 сентябрь ва 24 ноябрдаги Баёнотларини, унинг «Правда» газетаси саволларига 1984 йил 25 январда қайтарган жавобларини астойдил қўллаб-қувватлайдилар. Бу ҳужжатларда совет кишиларининг тинчликка бўлган азму қарори, уларнинг инсониятни ядровий фалокатдан сақлаб қолиш учун ҳамма ишни қилишга қаттиқ бел боғлаганлиги ифодаланган.

Комсомоллар, йигит ва қизлар! Қардош, илғор ёшлар ташкилотлари билан, урушга қарши халқаро ҳаракат билан бирдамликни мустаҳкамлангиз, ёшлар ва студентларнинг Москвада ўтказиладиган XII Жаҳон фестивалига тайёргарлик ишларига фаол қўшилингиз.

Ёш сайловчилар! Сизлар коммунистлар билан партиясизлар блокининг номзодлари учун овоз бериб, шу билан тинчлик учун, термоядро уруши хавфининг олдини олиш учун, халқлар ялпи хавфсизлигини таъминлаш учун овоз берган бўласизлар.

Азиз ўртоқлар!

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг жанговар ёрдамчиси ва ишончли резерви бўлмиш Ленин комсомоли СССР Олий Советига ўтказиладиган сайловни партия. унинг Марказий Комитети теварагида маҳкам жипслашиб кутиб олмоқда.

Сайловолди йиғилишларида Коммунистик партия билан Совет давлатининг раҳбарлари СССР Олий Совети депутатлигига биринчи номзодлар деб тилга олинди. Бу — партия билан халқ бирлигининг яққол далилидир.

Депутатликка кўрсатилган номзодлар орасида энг яхши комсомоллар, ишлаб чиқаришнинг ёш илғорлари ва новаторлари, совет ёшларининг энг муносиб намояндалари бор.

Кўпгина комсомоллар сайлов комиссияларига киритилди, депутатликка номзодларнинг ишончли вакиллари қилиб кўрсатилди. Уларнинг ҳар бири бу муҳим жамоат ва комсомол топшириғини шараф билан бажаришига шак-шубҳа йўқ!

ВЛКСМ Марказий Комитети сайловда биринчи бор қатнашадиган миллион-миллион йигит ва қизларни самимий табриклайди. Ҳамиша ва ҳар ишда Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг граждани деган юксак номга муносиб бўлингиз!

Бутуниттифоқ Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзининг Марказий Комитети барча ёш сайловчиларга мурожаат этиб, коммунистлар билан партиясизлар бузилмас блокининг номзодлари учун овоз беришга чақиради! ВЛКСМ Марказий Комитети комсомоллар, барча совет ёшлари СССР Олий Советига ўтказиладиган сайловни меҳнатда янги муваффақиятлар билан, аъло ўқиш билан, намунали ҳарбий хизмат қилиш билан, ижтимоий-сиёсий активликни ошириш билан нишонлайдилар, партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари қарорларини бажаришга муносиб ҳисса қўшадилар, деб ишонч билдиради.

Яшасин улуғ Ватанимиз — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи!

Совет ёшларига шон-шарафлар!

Ленин комсомолига шон-шарафлар!

Яшасин чинакам демократик ҳокимият органлари — халқ депутатлари Советлари!

Яшасин ишчилар синфининг, бутун совет халқининг синалган авангарди, барча ғалабаларимиз ва зафарларимизнинг илҳомчиси ҳамда ташкилотчиси — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

БУТУНИТТИФОҚ ЛЕНИНЧИ КОММУНИСТИК ЁШЛАР СОЮЗИНИНГ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

ЎЗБЕКИСТОН ЁЗУВЧИЛАРИНИНГ ЯНГИ АСАРЛАРИ

Иброҳим РАҲИМ,

ХАЛҚ ЕНГИЛМАЙДИ

«Генерал Равшанов» романидан парча

АРМИЯ қўмондони генерал-лейтенант фон Штраусни «Руслар бостириб келяпти!» деб ярим кечада ширин уйқусидан уйғотдилар. У ювиниб, кийиниб, кабинетига киргунча штабига устма-уст ваҳимали сигналлар кела бошлади: «Бир ярим километр кенгликда мудофаани ёриб ўтдилар». «Танклар кетидан осиёлик отлиқлар атакага ўтди. Суръати тез... Талафотимиз катта...»

Штраус: «Ваҳима солаётган ким эканини аниқланг, генерал Штемме!» деди штаб бошлиғига телефон қилиб. Генерал Штрауснинг овози ҳеч вақт Штеммега бунақа дағал эшитилмаганди.

— Аниқладим... — деди Штемме. — Рус танклари билан осиёлик отлиқ аскарлар Ильичевкани қуршаб олганмиш...

Фон Штраус пўстинига бурканиб, ташқарига чиқди. Осмон гўё тўнтариб қўйилган қозондай эди. Ҳавода бирорта юлдуз кўриниш бермас, кеча уч кунлик бўлиб кўринган ҳилол ой ҳам гўё паранжи ёпиниб, юзига чиммат тутиб олгандай.

Қуюқ туманда генералнинг кўзи хиралашиб, шафақлашиб қолгандай бўлди. Туман қуюқлашдими, ўрмон қорасига қўшилиб қорли ерлар ҳам қорайиб кўринарди. Отишмалар эшитилмасди, аммо унинг юраги бу жимликдан ғаш бўлиб турарди...

Москва бўсағасининг экинзор ерлари, картошка-ю карамзорлари, қор остида музлаб қотган далалари танкларнинг занжир ғилдиракларидан, отларнинг туёқлари остида ларзаланиб, тебраниб турарди. Генерал Темур Равшановнинг рейд группаси душман ичкарисига кириб борарди.

Отлар етаклаган чаналарда миномётларнинг заҳарли сумбалари ғазабини кимга сочарини билмай ҳўмрайиб боқарди. Чангилар «миниб» келаётган пулемётларнинг патронлари металл идишдан отилиб чиққудай бўлиб тарақларди.

Жанг йўллари ағдарилган замбараклар, мажақланган пулемётлар билан тўлиб ётарди. Ҳар одимда душман ўлиги... Юпқа кўкимтил шинель, ундан ҳам тўқроқ кителли душман аскари, офицери оппоқ қор устида қорайиб кўринар, баъзилар мук тушиб, муз тишлаб ётар, айримлари эса икки қўлини кўтариб, осмонга тикилганича ётарди.

Генерал Равшанов фашистлар ташлаб қочган окопларнинг дўнглигида адъютанти лейтенант Асатуллаев билан ўз отлиқларининг пойга қилиб ўтишларини кузатиб турди.

Олдинда қаттиқ жанг боряпти. Отишмалар гоҳ баландлаб, гоҳида пастлаб турибди.

Подполковник Коваленков йўрғалаб кетаётган отидан сакраб тушиб, тизгинини жиловдорига топширди-да, Равшановнинг олдига келди. Қиличини шалоплатиб, шпорини жаранглатиб, дивком билан саломлашди-да, унга аламли оҳангда деди:

— Казакларнинг нима гуноҳи бор?

— Коваленков! Сиз командирсиз-ку! — жавоб қилди Равшанов.

— Лашкарбошимнинг дилидаги режасини тушунаман, аммо казакларим тушунмаяптилар. Ой туғса ҳам, кун туғса ҳам Ваҳобовга экан-да, дейишяпти.

— Иштаҳалари шунақа баландми?

— Аждаҳодай иштаҳалари бор!

— Иштаҳалари янада очилсин. Рўпарадаги Ильичевкада қўли қичиган казакларингиз учун ажиб бир иш бор! — деди генерал Равшанов. —Тезроқ боринг, ҳужумни сиз бошлаб берасиз.

Коваленковнинг охирги эскадрони ўтиб бормоқда эди. Полк командири генерал Равшановдан буйруқ олиб, жиловдор ушлаб турган отга сакраб минди-да, колонна ўртасида бораётган эскадронга етиб олиш учун отининг қорнига шпор босди.

Равшанов нималарнидир мунозара қилиб келаётган разведкачиларга қўшилиб олди. Дивкомни кўриб, аскарлар гўё оғзига талқон солиб олдилар.

Майор Ваҳобовдан алоқа офицери от чоптириб келди. Унинг оти терлаб, баданидан ҳовур чиқариб пишқириб турарди.

— Ахборот келтирдим,— деди алоқа офицери дивкомга конверт узатаркан.

Бу — авангардда жанг олиб бораётган полк командирининг навбатдаги ва учинчи жанговар ахбороти эди. Равшанов ахборотни эгардан тушмаган ҳолда буркаси ичида қўл фонари ёруғида шоша-пиша ўқиди. «Фашистлар ўзини ўнглаб олди шекилли. Бор кучини жамлаб, Ильичевкани астойдил ҳимоя қиляпти. Эгардан тушдик, отлар панада, қаттиқ жанг олиб боряпмиз. Танклар катта йўлда душман танк колоннаси билан отишма қиляпти».

Кейин Равшанов танкчиларнинг командирларини рацияга рўпара қилиб, вазиятни сўради. Уларнинг гапига қараганда, тунги артиллерия ҳужуми, айниқса, катюшалар дўзахи алангасидан қутулиб қолганлар Ильичевкада тиқилиб ётганди.

ГЕНЕРАЛ Равшанов отдан тушиб, тўплар ағанатган сербарг ольха панасига ўтди-да, разведвзвод командири Шавкатни ёнига чақириб олди.

— Манави жойни яхшилаб кўриб ол, ўғлим, — деди унга хаританинг керакли квадратини бармоғи билан кўрсатиб.

— Кўрдим.

— Харитангга кўчириб ол.

— Кўчирдим, — деди у схемадан нусха олиб бўлгач.

—Коваленков Ильичевкага орқасидан атака бошлагунча мана шу жойга етиб боргин-да, катта йўлни кузатиб тур. Иложи бўлса, шу йўлни эгарлаб, юганлаб қўй. Тушундингми?

— Тушундим, бораверайми?

— Чаққон қимирла, азамат!

Ҳар бир дақиқани ғанимат деб билган Равшанов штабчиларга топшириқ бериб, янги-янги режалар, схемалар тузишга буюрди, сўнгра радистларнинг ёнига кириб сўроқлаб кетди. Майор Ваҳобовнинг ишлари қандай? Подполковник Коваленковда-чи? Қурбонмуродов нималар деяпти? Радистларнинг гаплари қисқа-қисқа эди. Чунки уларнинг қулоқлари банд, оғзи тинмасди. «Мен Москва, мен Москва!.. Сизни яхши эшитяпман. Қабул! Қабул! Қабул...»

— Ильичевкага киряпмиз! — деди рациялардан бири.

Равшанов ўша заҳоти Ильичевкага йўл олди.

Аҳоли отишмалар тинмасданоқ ертўлалардан, яширинган ва яшириниб улгуролмаган жойларидан кўчага чиқиб олган, ўз вақтида етиб келган халоскорларни кутиб турарди. Эртага қолса уларни халоскорлар учратолмасди. Чунки уларни Сургучёва станциясида қизил вагонларга қамаб, Германияга қулликка, чўриликка олиб кетардилар. «Хайриятки, ўз вақтида келиб қолдиларинг... Хайрият... Хайрият...»

Ёшу кекса, жами одам кўринган офицерми, аскарми, кучоқлаб олиб ялагудай бўларди.

Ильичевка чегарасида Равшанов отлиқлар орасидан чиқиб, колонна бошига ўтиб олди. Унинг қордай оппоқ дулдули карвонбоши бўлиб қолганидан ўз масъулиятини сезибми, ёки энг муҳим одамни, генерални елкалаб бораётганидан мамнунланибми, мағрур одимлаб, ёлларини ёйиб, кокил ташлаб борарди. Генерал Равшанов ҳам отига ярашиб, эгарда қушдай ўтирарди. Унинг севинчини кўрсангиз эди. У биринчи бўлиб озод қилинган совет қишлоғида!.. У равшановчилар халос этган бояги занжирбанд ватандошлари қаршисида!.. Не бахтки, бу шодликка биринчи бўлиб унинг йигитлари, унинг ўзи, унинг ўғли, унинг лашкарлари эришди!

Унинг бағри қувончга тўлиб тошяпти. Кўнглида баҳор. Унинг қўшиқ айтиб юборгиси келяпти. Афсуски у бу ерда узоқ туролмайди. Уни янги-янги Ильичевкалар, совет қишлоқлари, хуторлар, шу аҳоли янглиғ орзиқиб турган совет кишилари кутяпти... Кўзлари нигорон бўлиб кутяптилар...

Равшанов отдан сакраб тушиб, тизгинни жиловдор Сергейга узатаркан, буркаси ичидан қиличини яроқлатиб, шпорини ёқимли жиринглатиб, ёнган кўз, очиқ юз билан уни нон-туз кўтариб кутган аҳолига эгилиб салом берди. Чап қўлида қиличини ёнига босиб туриб, ўнг қўлида нон ушатди, кейин ушоқни тузлиққа ботириб, икки қўллаб кўзига суртди-да, мамнун ва миннатдорлик ила оғзига тутди.

— Табриклайман сизларни, ватандошларим! — деди Равшанов севинчдан кўз ёши тўкиб турган аҳолига. — Тутқунликдан қутулганларингиз билан қутлайман! Совет Армияси номидан қайта-қайта қутлайман! — деди Равшанов буркаси ичидан отилиб чиққан қўлини бошига олиб.

Коваленков полки Ильичевкадан анча узоқда жанглар олиб борарди.

Қишлоқда тинтув давом этарди. Аскарлар уйма-уй, ертўлама-ертўла юриб, томма-том ўтиб, қўрқиб-писиб ётган фашистларни ҳайдаб келдилар. Уларнинг ҳолига маймунлар йиғлайди. Яқинда Москва парадида қатнашиш учун ўзига зеб бериб юрган фрицлар жиннилардай оёғига латта бойлаб, шими устидан эски-туски заифона юбка кийиб, бошларига қизил камзил ёпиниб, айримлари чипта «салла» ўраб олганди.

КОМИССАР Шевелев етиб келди. Қувноқ. Совуқотган қўлларини ишқалаб туриб суюнчилади:

— Темур Равшанович! Ниҳоят катта концерт қўядиган бўлдик!

Эскадронлар қишлоқнинг нариги бошини немислардан тозалаётган чоғидаёқ қизил аскарлар кенг кўчада қалин қор устида ўйин бошлаб юбордилар.

Шевелев аскар ва офицерлар орасида ким нимага қодир эканини, шу жумладан ўйинчи ва ашулачиларни ҳам беш қўлдай биларди. Унинг назарида, Қурбонмуродовнинг полкида «Лазги» деганда йигитлар от устида ҳам қарсиллатиб қўл ўйнатиб, узангида оёқ депсаб ўйнамасдан туролмасди.

— «Лазги»га чал! «Лазги»га! — деди Шевелев хивалик ҳаваскор созандаларга.

Хивалик аскар созандаларнинг бири от устидан гармонь тортиб, бири қўшнай пуфлаб, яна бирови доира варанглатиб, қувноқ ўйин оҳангига жўр бўлдилар. Музика шундай завқли эдики, Шевелевнинг ўртага тушиб кетгиси келди, аммо унга навбат бермадилар. Хоразмлик шўх йигитлар «Лазги» чалинаётганида бировга навбат бериб қўярмидилар!

Аҳолининг асосий қисми йиғилгани учунми, комиссар Шевелев оркестрга қўли билан «бас» дегандай ишора қилди. Гармонь ғийқ-ғийқлаб жимиди. Доира охирги бонгида тўхтади. Сурнай чақалоқ йиғиси янглиғ инга-ингалаб тинди.

Кўча ўйини Шевелевга бир баҳона эди. Халоскорлар билан озод бўлган совет кишиларининг бу учрашуви ўз-ўзидан, ҳеч ким эълон қилмаган, биров кутмаган митингга айланиб кетди. Митингни расмий равишда ҳеч ким очгани, докладчи ҳам тайин қилингани йўқ. Урушдан аввал бу жойларда бўлиб ўтган митингларга ўхшатиб ўн бир кишидан иборат ҳайъат ҳам минбарга чиқмади. Қора бурка, сур телпакли, узун қилич осган белига пистолет билан гранаталар осиб олган чиройли, салобатли совет генерали Равшанов сўзи билан митинг бошланди.

— Қадрдонларимиз, соғинганларимиз! — деган мурожаат билан бошланди унинг сўзи. — Орзиқиб кутилган кунлар бошланди. Совет Армияси ўз миссиясини шараф билан бажараётган онлар келяпти. Биз ўша онларнинг тонги сабосини олиб келган қалдирғочлармиз.

Гулдурос, давомли қарсаклардан сўнг «минбар»да оппоқ соқолли қария пайдо бўлди. Унга ҳеч ким сўз бергани йўқ, уни биров таништиргани ҳам йўқ. Ўз ихтиёри билан ўртага тушиб, Шевелевнинг ёнида туриб, аскарларнинг кўзига тикилиб гапира кетди.

— Мен сиз ҳурматли халоскорларни фашистлар танлаб қўйган старосталар номидан табриклайман, сизларга эса, ҳамқишлоқларим, озодлик байрамингиз қутлуғ бўлсин, дейман.

Аскар ва командирлар ҳанг-манг бўлиб генерал Равшановга, сўнгра комиссар Шевелевга боқдилар. Ўнлаб қора кўзлар «кимни минбарга чиқариб қўйдингиз, ўртоқ комиссар», дегандай унга тикилиб турарди. Комиссар Шевелев ҳам суриштирмай унга сўз бериб қўйгани учун минг пушаймон бўлиб, кўзини лўқ қилиб турарди.

«Нари тур, фашистлар танлаган староста!» деб уни отлар туёғи тагига ҳайдамоқчи ҳам бўлди. Аммо қишлоқ аҳолиси қарияга мамнун боқиб, сўзини эътибор билан тинглаётгани учунми «бу чолда бирор гап борга ўхшайди», деб ўзини босди, аскарларнинг ғала-ғовурини ҳам тинчитди.

Оппоқ соқолли қария гапида давом этди:

— Шу ерда турган ҳаммамиз немис-фашист қўмондонлиги тайин қилган старосталармиз. Битта ҳам бегона йўқ. Ҳаммаси эсэсчи комендант ўз қўли билан тасдиқлаган старосталар, — деди қария генералга кўз ташлаб.

Равшанов ҳам, Шевелев ҳам ҳеч нарсани тушунолмай ҳайрон эди. Аммо унинг гапини бўлмай, мағзини чақолмай, хулосасини кутиб жим турдилар. Қишлоқ аҳолиси ҳам жим турарди. Аммо аскар йигитлар, айниқса, комсомол отлиқлар «Унингни ўчир, сотқин!», деворгиси келиб, ғижиниб турарди.

Қария гапини давом эттирди:

— Рўйхатимизнинг бир нусхаси ўша эсэсчи комендантнинг қўлида, бир нусхаси староста кабинетида, шундоқ кираверишда ойнали рамкада деворга осиғлик турибди. Яна битта нусхаси бор. Униси ўрмонда — партизанлар бошлиғининг дала сумкасида.

БУ воқеа немис-фашист армияси дабдаба билан юриш қилиб, «Германия — ҳаммадан буюк» деган фашист гимнини баралла қичқириб, еру-кўкни бошга кўтариб Ильичевкага кирган куни юз берганди. Қишлоқ аҳолиси яшириниб, ўрмонга қочган ёки ертўлаларда беркиниб ётарди. «Германия — ҳаммадан олий! — Германия — ҳаммадан юксак!» деб ер депсинарди немис солдатлари.

Ильичевка аҳолиси Гитлер босиб олган Ғарб шаҳарлари аҳолисига сира ўхшамасди — ғолибларни ҳеч ким қишлоқ бошида нон-туз туҳфа билан кутмади. Бунинг устига, ҳеч ким ғолиб немис солдати, офицери, ҳатто армия қўмондони генерал-лейтенант фон Штраусга тишининг оқини ҳам кўрсатмади. Шундан кейин фашист автоматчилар беркиниб ётган Ильичевка аҳолисини қундоқ ниқтаб, қишлоққа битталаб ҳайдаб келдилар.

Тутқунлар очиқ майдонга жамланиб, атрофида автоматчилар сумба ўхталиб турган ҳолатда комендант «умумий мажлис ўтказди». Кун тартибида эсэсчи комендант эълон қилган биттаю битта масала бор эди. «Демократияга содиқ буюк Германия қонунига кўра» босиб олинган ҳамма жойда қилингани каби ильичевкаликлар ҳам староста «сайлашлари» керак эди. Эсэсчи комендантнинг томоғи йиртилгунча «номзод кўрсат!» деб қичқириб талаб қилишига қарамай ҳеч ким лом-лим демади.

Фашист комендантининг тепа сочи тик бўлиб, ўшқирди:

— Староста бўлиш ёмонми, буюк Германияга хизмат қилиш шарафига муяссар бўласан. Герман офицерлари тўппа-тўғри сен билан алоқа қиладилар. Ишинг «во!» бўлади.

Эсэсчи танлаган номзод «олий мурувват»дан бош тортди.

— Нега? — деб қичқирди комендант.

— Фашизмга хизмат қилиш учун туғилмаганман! — деди ватанпарвар колхозчи.

— Оғзингга қараб гапир, уч мартагача санайман: Бир... Икки...

— Учинчисига овора бўлма! — деди-да ватанпарвар колхозчи лунжини тўлдириб туриб, унинг юзига тупурди.

Ғазаби қайнаб-тошган комендант шоша-пиша юзини артди-да, ифлос бўлган рўмолчасини улоқтириб ташлади. Кейин парабеллумининг «магазин» деб аталмиш ўқдонида борлиқ ўқини унинг кўксига узди: «Мана! Мана, Мана сенга, рус большевик!».

Эсэсчи бошқа ҳеч кимга «староста бўласанми» демади. Аммо аҳолини карам тузлагандай қилиб колхоз клубига қамаб, эшигига катта пўлат қулф солди, деразалари ёнига биттадан қоровул қўйди, ҳатто клубнинг туйнукчаларигача тақатақ беркитиб, арава михлар билан михлаб қўйди.

Уч кунгача уларга туз тотқизмай, сув хўплатмай «кўзғолончилар»ни сазойи қилди.

Тўртинчи кун деганда уларни очиқ жойга ҳайдаб чиқдилар. Нон-тузсиз, сувсиз уч кечаю уч кундуз бири-бирига тикилиб, бири-бирига суялиб вақт ўтказган одамлар чанқаб қор ошагиси келсалар ҳам «фашист этиги босган, ҳаром бўлди қорлар ҳам» деб, тишларини тишларига босиб, мағрур бош кўтариб туравердилар.

Шундан кейин эсэсчи комендантнинг муомаласи ўзгарди. Унга инсоф кирганидан эмас, озодлик сувини ичиб, совет тарбиясини кўриб улғайган одамларни дўқ-пўписа билан, отиб ўлдириш билан қўрқита олмаслигига кўзи етди-да, «муросаи мадора» йўлига ўтиб, уларни тузоққа илинтирмоқчи бўлди.

— Майли, — деди у. — Рўйхатга олинган барча паспортли эркак староста!..

— Аёллар-чи! Бригадирларимиз аёл кишилар эдилар. Эркаклардан яхши ишлагандилар. Эркак ва аёл тенг ҳуқуқлигига ўрганиб қолганмиз, — дедилар.

— Майли, — деди комендант. — Бунисига ҳам рози бўламан, аммо буни герман қўмондонлигига билдириб қўйманглар.

Ана шундай қилиб Ильичевка аҳолиси якка бош староста лавозимини тарк қилиб, қишлоқни бошқаришда фашист қонун-қоидасига хилоф навбатма-навбат бошқариш — яъни айтишга жоиз бўлса, коммуна усулини жорий қилдилар.

Старосталар кундузи немислар билан шунчаки бир тил учида ғужирлашиб турсалар ҳам, кечаси партизанларга хизмат қилардилар. Колхоз раиси — партизанлар отрядининг командири, парторг — отряд комиссари бўлиб, колхознинг «вивеска»си олиб ташлангани билан колхоз яшамоқда эди.

Қишлоқ Совети ишлари ҳам яширин давом этарди. Муҳр ва штамплар раиснинг ҳамёнида юриб, ҳужжатларга ўрмонда муҳр босилиб турарди.

Бу воқеани эътибор билан, завқ-шавқ билан тинглагач, Равшанов: «Офарин!» деди.

«Шундай халқни енгиб бўладими! Мутлақо! Мутлақо! Гитлернинг энг катта хатоси ана шунда. У Советлар ерига ҳужум қилиб, бир хатога йўл қўйди. Москвага юриш бошлаб иккинчи бор янглишди. Совет Иттифоқи халқлари миллий можаролар кўтариб, СССРни ичдан емиради, деб умид боғлаб тарихий хато қилди».

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ВОҚЕАЛАР • ХАБАРЛАР • ФАКТЛАР • ШАРҲЛАР

СОЦИАЛИЗМ МЕРИДИАНЛАРИДА

● ЭНГЕЛЬС НОМИ БЕРИЛДИ

БЕРЛИН. Темплин шаҳри чеккасида очилган касаба союзининг янги шифохонасига Фридрих Энгельс номи берилди. Дам олиш уйи айни бир вақтда 1.300 дан кўпроқ отпускачини, йил давомида эса ГДР меҳнаткашларидан 28 мингга яқин кишини қабул қилиши мумкин. 11 қаватли корпусда ишчилар ва хизматчиларнинг, шу жумладан болалари билан келган кишиларнинг дам олиши учун барча зарур шароитлар яратилган.

ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, эркин немис касаба союзлари бирлашмаси марказий правлениесининг раиси Г. Тиш тантанали маросимда нутқ сўзлаб, меҳнаткашларнинг дам олишини ташкил этиш соҳасида касаба союзлари эришган муваффақиятларни таъкидлади. ГДР барпо этилганидан буён ўтган 35 йил мобайнида, деди у, саноат корхоналарининг ишчи ва хизматчиларига ҳамда бошқа гражданларга касаба союзларининг салкам 40 миллионта йўлланмаси берилди. Бу йўлланмаларнинг ярми ГБСПнинг 1971 йилда бўлиб ўтган VIII съездидан кейинги даврга тўғри келди.

Ҳозирги вақтда ГДРда касаба союзларининг 683 та шифохонаси бор. Бу йил касаба союзларининг йўлланмалари билан республика гражданларидан беш миллион киши ўз отпускасини шифохоналарда ўтказади.

● «ХАРИДОР УЧУН КУРАШ»

БУДАПЕШТ. «Харидор учун кураш» — бу сўзларда Венгрия савдоси ва хизмат кўрсатиш соҳасида бир йил муқаддам бошланган экспериментнинг моҳияти ўз ифодасини топган. Эксперимент қатнашчилари — 1.600 га яқин магазин, кафе ва ресторан қўшимча чиқимсиз товар оборотини анча кўпайтириш, хизмат кўрсатиш сифатини яхшилаш, харажатларни камайтириш имкониятига эга бўлди.

Дастлабки якунлар, деди ВХР Ички савдо министрлиги бошқармасининг мудири Э. Хернер ТАСС мухбири билан суҳбатда, кутилганидан ҳам зиёд бўлиб чиқди. Савдо корхоналарининг раҳбарлари истаган заводда, фабрикада ёки коопертивда молларни мустақил танлаш ва сотиб олиш юзасидан ўзларига берилган ҳуқуқлардан фойдаланиб, молларни тезроқ сотмоқдалар, мавжуд резерв ва маблағларни эпчилроқ ишлатмоқдалар. Оддий сотувчиларнинг даромади сингари уларнинг иш ҳақи ҳам энди сотилган моллар ва кўрсатилган хизматларнинг умумий қийматига бевосита боғлиқдир.

(ТАСС).

ҲАМКОРЛИК НАМУНАСИ

ОТТАВА. (ТАСС). Бу ерда фалокатга учраган кемалар ва самолётларни қидириб топиш халқаро экспериментал космик системаси — Коспас — Сарсат мувофиқлаштирувчи комитетининг сессияси очилди. Сессияда СССР, Канада, Франция ва АҚШ вакиллари қатнашмоқдалар.

Беш кун давом этадиган сессияда аварияга учраган кемалар ва самолётларни қидириб топиш методларини такомиллаштириш ишидаги ҳамкорликни янада ривожлантириш масалалари кўриб чиқилади. Ҳозир бундай кема ва самолётлар Совет Иттифоқининг иккита ва Американинг битта йўлдоши, шунингдек Ердаги станциялар тармоғи ёрдамида қидириб топилмоқда.

«Коспас — Сарсат системасини рўёбга чиқариш планлари» деб аталган ҳужжат 1980 йилда имзоланган ва икки йилдан кейин амал қила бошлаган эди. Бу система 1990 йилдагина тўла куч билан ишлай бошлайди. Аммо бу соҳадаги халқаро ҳамкорликнинг ижобий якунлари ҳозирнинг ўзидаёқ сезилиб турибди. Ҳозирги пайтгача бу система 57 та фалокат сигналини қабул қилди ва 138 кишини қутқариб қолиш имконини берди.

Канада «Космосдан бериладиган ёрдам»дан 1982 йил сентябрида биринчи марта фойдаланди. Ўшанда совет «Космос-1383» йўлдошидан Британия Колумбияси вилоятининг тоғли районида ҳалокатга учраган самолётнинг координатлари тўғрисида берилган оператив ахборот унинг уч пассажирини қутқариб олиш имконини берган эди.

Канада миллий мудофаа министри Ж.-Ж. Блэ мувофиқлаштирувчи комитетнинг ҳозирги сессиясини очиб, Коспас — Сарсат системасининг муҳим аҳамиятини таъкидлади, уни самарали халқаро ҳамкорликнинг ёрқин намунаси деб атади.

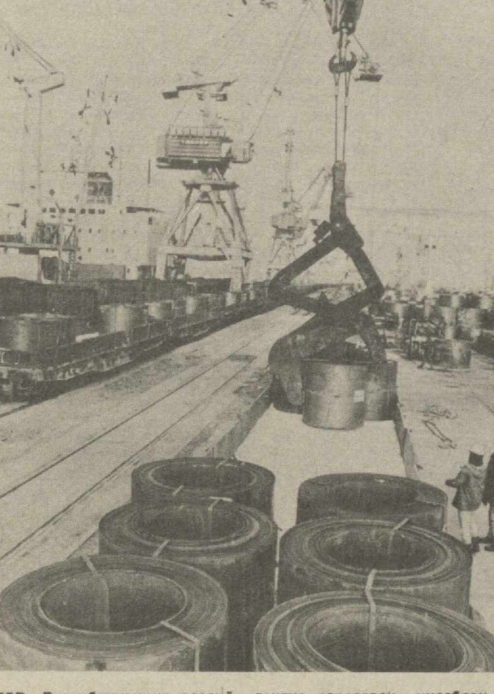

ГДР. Республиканинг асосий «денгиз дарвозаси» ҳисобланган Росток порти реконструкция қилинмоқда. Бу ерда замонавий юк ортиш-тушириш ускуналари билан жиҳозланган иккита причал ишга туширилади. Улар Совет Иттифоқидан келтириладиган юкларни қабул қилишга мўлжаллангандир. Суратда: Росток портида. АДН—ТАСС фотоси.

ҲАҚЛИ ТАЛАБ

ПАРИЖ. (ТАСС). Франция Коммунистик партияси Эроннинг суд маъмурлари Эрон Халқ партияси аъзолари устидан чиқарган ўлим ҳукмларини бекор қилишни, партиянинг ҳукм этилган 86 раҳбари ҳамда барча сиёсий маҳбуслар озод этилишини талаб қилди.

ФКПнинг бу ерда эълон қилинган мурожаатида таъкидланганидек, ана шу ҳукмлар барча тараққийпарвар жамоатчиликни қаттиқ ғазаблантирмоқда. Франция Компартияси суд лўттибозликларини ҳамда Халқ партияси аъзоларига ва бошқа демократларга қарши шафқатсиз репрессияларни қатъиян қоралайди.

«Юманите» газетаси Эронда инсон ҳуқуқларининг ғоят қўпол равишда бузилаётганлигига қарши оммавий норозиликлар ўтказишга даъват этиб, ҳозирги вақтда Табриз, Шероз ва Кирманда Халқ партияси аъзолари устидан суд мажлислари ўтказилаётганлигига эътиборни жалб этади.

Газета Францияда Эрон сиёсий маҳбуслари билан бирдамлик комитети тузилганлигини хабар қилади.

МАМЛАКАТДАН ҲАЙДАБ ЧИҚАРИЛДИ

ПАРИЖ. (ТАСС). Франс Пресс агентлигининг Найробидан хабар қилишича, АҚШ Эфиопиядаги элчихонасининг тўрт дипломатик ходими мамлакатдан ҳайдаб юборилди. Франс Пресс агентлигининг мухбири Кения пойтахтидан телефон орқали Американинг Аддис-Абебадаги элчихонаси билан суҳбатлашганида элчихона Америка дипломатлари Қўшма Штатларга жўнаб кетганликларини тасдиқлади.

ВАШИНГТОН. (ТАСС). АҚШ давлат секретарининг жамоатчилик билан алоқа қилувчи ёрдамчиси ўринбосари А. Ромберг америкалик тўрт дипломат Эфиопиядан ҳайдаб юборилганини тан олди, деб хабар қилади Ассошиэйтед Пресс агентлиги. Элчихонанинг биринчи секретари Э. Грант, иккинчи секретари П. Брэдли, вице-консул Р. Крэги ва савдо миссиясининг ходими Т. Уэллес мамлакатдан ҳайдалганлар. Матбуот хабарларига қараганда, уларнинг ҳаммаси Марказий разведка бошқармаси билан маҳкам боғлиқ эканлар.

АП агентлигининг телеграммасида айтилишича, мамлакат Муваққат ҳарбий маъмурий кенгаши (МХМК) махфий маълумотлар тўплаб, сўнгра Ғарб махсус маҳкамаларининг агентларига бериш билан шуғулланган бир гуруҳ контрреволюцион унсурлар қамоққа олинганини эълон қилганидан кейин орадан икки кун ўтгач Америка дипломатларининг ковуши тўғрилаб қўйилди.

Америка агентлигининг уқтириб ўтишича, ўтган йили июнь ойидаги матбуот конференциясида МХМК раиси Менгисту Хайле Марнам Рейган маъмуриятини «Инсониятнинг энг ёвуз душманлари бўлмиш апартеид, сионизм ва ирқчиликни тўла-тўкис қўллаб-қувватлаш»да айблаган эди.

ЛИВАНДАГИ АҲВОЛ

БАЙРУТ. (ТАСС). АҚШ 6-флотининг Ливан соҳилларига келтирилган кемалари Байрутнинг тоғли районларини ва шаҳар чеккаларини шиддатли тўпга тутди. «Жон Кеннеди» авианосецидаги жанговар самолётлар Ливан миллий ватанпарвар кучларининг позицияларига бир неча марта ҳужум қилди. Америка ҳарбийлари Ливандаги аралашувни кенгайтириш йўлидан бориб, биринчи марта палубадаги авиация ва артиллериядан қўшма зарба бердилар. Қўшма Штатларнинг қўпол зўравонлиги вазиятни нормаллаштиришга тўсқинлик қилибгина қолмай, балки амалда мамлакатда миллий тотувликка эришиш йўлидаги куч-ғайратларни барбод этишга олиб келди.

Ливан пойтахтида Вашингтон билан Тель-Авив авж олдираётган жамоалар ўртасидаги шиддатли қуролли тўқнашувлар содир бўлди. Ғарбий Байрутнинг турар жой кварталлари қаттиқ тўпга тутилди, Байрут халқаро аэропорти, шунингдек пойтахтнинг денгиз порти яна ёпиб қўйилди. Дастлабки маълумотларга кўра салкам 100 киши ўлдирилган ва 300 киши жароҳатланган.

ШУЛЬЦНИНГ САФАРИ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Қўндоқлар ёрдамида Гренадада «Американча тартиб»ни таъминлаб турган 82-ҳаво-десант дивизияси оркестрининг садолари остида АҚШ давлат секретари Ж. Шульц шу оролга келди.

Маҳаллий кузатувчиларнинг қайд этишларича, Америка ташқи сиёсий маҳкамаси бошлиғининг бу визитидан кузатилган мақсад бу мамлакатда Американинг дидига ёқадиган қўғирчоқ режимни ўрнатиш жараёнини шахсан назорат қилишдан, шунингдек Гренадани ва Кариб ҳавзасидаги бошқа давлатларни Американинг региондаги агрессив сиёсати доирасига тортишдан иборат. Самолёт ичидаёқ Ж. Шульц журналистлар билан қилган суҳбатида Сент-Жоржесда АҚШ билан Кариб давлатлари ўртасида «хавфсизлик шартномаси тузиш имконияти»ни муҳокама қилмоқчи эканини тан олди. Унинг гапига қараганда, бу ҳужжатда АҚШ шу давлатлардан ҳар биттасига Вашингтон ўзи зарур деб топган пайтда бостириб кираверишш ҳуқуқини писанда қилиб қўйишни хоҳлайди.

ЧЕКМАЙДИГАН ПОРТУГАЛЛАР

ЛИССАБОН. (ТАСС). Португалияда чекишга қарши кураш тобора кенг миқёс касб этмоқда. Жамоат жойларида ва транспортларда чекиш ман этилган бўлишига қарамай, маъмурлар йилнинг бир кунини «Чекмайдиганлар куни» деб эълон қилишни мўлжалламоқдалар.

Португаллар тамаки чекиш зарарини мунтазам тушунтириш ва бир қанча бошқа тадбирлар ўтказиш ёрдамида мамлакатда «чекмайдиганлар авлоди»ни тарбиялаб етиштиришга умид боғламоқдалар.

ҚАРЗЛАР ИСКАНЖАСИДА

ВАШИНГТОН. (ТАСС). 1983 йилда ривожланаётган мамлакатлар ташқи қарзининг умумий миқдори 810 миллиард долларга етди. Бир йил ичида бу қарз 44 миллиард доллар кўпайган.

Реконструкция ва ривожланиш халқаро банкининг бу ерда эълон қилинган «Қарзлар ва ривожланаётган дунё» мавзуидаги доклад маълумотларига кўра, ривожланаётган мамлакатларнинг фақат узоқ муддатли ва ўртача муддатли қарзлари (халқаро валюта фонди йўли билан олинадиган қисқа муддатли қарзлар ва насияларни ҳисобламаганда) 1983 йилда 575 миллиард долларга етган.

1983 йилда ривожланаётган мамлакатлар атиги 85 миллиард янги қарз олди. Бироқ қарзларни ва уларнинг процентини тўлаш учун 96 миллиард доллар сарфланди. Шундай қилиб, Ғарб мамлакатлари ривожланаётган давлатларни қарз исканжасига олмоқдалар, капиталистик дунёни қамраб олган иқтисодий танглик оғирликларини улар зиммасига юклашга уринмоқдалар.

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

ВЕЛОСИПЕДДА ЖАҲОН БЎЙЛАБ

Франциялик эр-хотин Пьер ва Сюзан Бож бутун жаҳонни велосипедда айланиб чиқишга қарор қилишди. Улар ҳозир ўз саёҳатларининг иккинчи босқичига — Африка қитъаси йўлларига тайёргарлик кўришмоқда. Уч йил муқаддам Божлар Шимолий ва Жанубий Америкада бўлишган эди.

Саёҳатчилар Жазоир пойтахтидан йўлга чиқиб, жануб томон йўл олишади. Уларни Нигерия, Мали, Сенегал, Миср йўллари кутмоқда. Африкааро велоралининг энг мураккаб участкаси — Саҳройи Кабирдир. Бироқ матонатли спортчиларнинг кўнгиллари тўқ. Улар жаҳондаги энг катта саҳрони кесиб ўтишни 1980 йилдаги Амазонка чангалзорларига қилишган «сайрларига» қараганда мураккаб эмас, деб ҳисобламоқдалар. Саёҳатчилар харитада белгиланган 160 минг километр йўлнинг 60 минг километрдан кўпроғини велосипедда босиб ўтиб 18 мамлакатда бўлишди.

МУОМАЛАДАН ЧИҚАРИЛДИ

Буюк Британия молия министрлиги мамлакатдаги ярим пенслик энг майда танганинг муомаладан чиқарилишини эълон қилди. 700 йилдан ортиқроқ муомалада бўлган бу танга пул оборотидаги аҳамиятини буткул йўқотди. Ҳозирги вақтда уни чиқариш танганинг харид қобилиятидан қимматга тушмоқда. Маҳаллий матбуот уқтиришича, мамлакат бошидан кечираётган кескин иқтисодий танглик ва инфляция тез суръатларда ўсаётганлиги пенсларнинг «истеъфога» чиқишига олиб келган.

ЖОНАЖОН ВАТАН БЎЙЛАБ

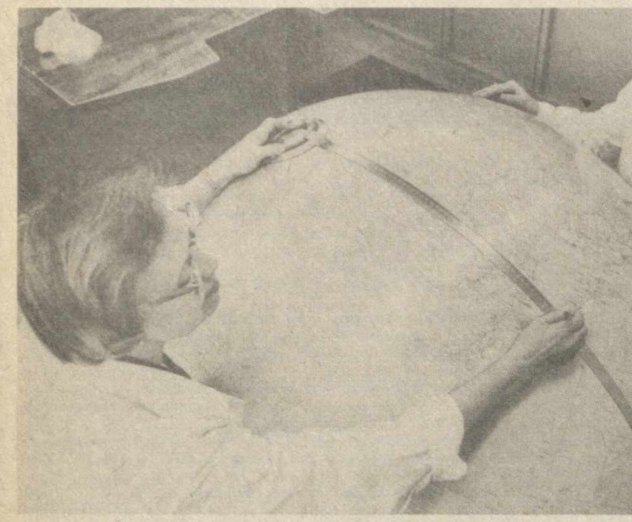

● МОСКВА. Совет Иттифоқида 25 йирик илмий муассаса сейсмологик тадқиқотлар олиб боради. СССР Фанлар академиясининг Ленин орденли О. Ю. Шмидт номли Ер физикаси институти сейсмология проблемаларини ўрганишнинг маркази ҳисобланади. Бу институтнинг сейсмологик обсерваторияси Обнинскда 1967 йили очилди. СУРАТДА: инженерлар Л. Юдакова (чапда) ва О. Грин ер силкиниши марказини аниқламоқдалар. В. Кошевой фотоси. (ТАСС).

ЯНГИЛИКЛАР

ҲАМҚИШЛОҚЛАР ХОТИРАСИ

● Қизилтепа районидаги «Партия XXII съезди» колхози марказида Улуғ Ватан урушида қаҳрамонларча ҳалок бўлган зармитанликлар хотирасига бағишланган ёдгорлик комплекси қурилиши жадал тус олди.

Бу қурилишда колхозлараро механизациялашган кўчма колонна ҳамда шу хўжалик қурувчилари намуна кўрсатиб ишламоқдалар. Ғ. Асадов прораблик қилаётган участка бунёдкорлари қисқа муддат ичида умумий сатҳи 950 квадрат метр бўлган майдонда бетонлаштириш ишларини тугалладилар. Баландлиги 6 метр бўладиган ёдгорлик комплексида она ва солдат сиймоси ўз аксини топади. Ёдгорлик атрофида гулзор ва музей ташкил этиш мўлжалланмоқда. Ёдгорлик қурилишида қаҳрамонларнинг ҳамқишлоқларидан Т. Истамов, Т. Тўраев, Ҳ. Ҳасанов, О. Худоёров, С. Шарипов сингари ғайратли бунёдкорлар алоҳида намуна кўрсатмоқдалар. Комплекс 9 Май — Ғалаба куни очилади.

Б. ЭГАМОВ.

ХАЛҚ ХИЗМАТИДА

● Андижон область Москва район маданият уйи қошидаги «Чашма» ашула ва рақс халқ ансамбли коллективи райондаги кўпгина хўжаликларда бўлиб, хилма-хил программаларда концертлар бермоқдалар.

Ансамбль иштирокчиларидан Насиба Эрматова, Ҳамрохон Мадиёрова, Тўланбой Охунов ва Ҳусан Қодиров каби хушовоз хонанда ва раққосаларнинг чиқишлари томошабинларга манзур бўлмоқда. Ҳозирги кунда райондаги Москва колхозининг «Садо», «Октябрь 60 йиллиги» колхозининг «Субҳидам», «Ленинизм» колхозининг «Нилуфар», «Правда» колхозининг «Най навоси» ва Охунбобоев номли колхозининг «Гулдаста» ансамбллари сингари 99 та бадиий ҳаваскорлик коллективлари район аҳолисига намунали хизмат кўрсатяпти. Шу кунгача улар жойларда 150 дан ортиқ концерт қўйиб бердилар.

Ҳ. ҲОЖИМАТОВ.

«ГУЛЗОР» ЧОРЛАЙДИ

● Наманган шаҳридаги А. С. Пушкин номли маданият ва истироҳат боғидаги «Гулзор» чойхонаси хизматидан аҳоли миннатдор бўлмоқда.

Пештоқига «Хуш келибсиз!», «Марҳамат, келиб туринглар» деб ёзиб қўйилган дам олиш хоналари баҳри-дилингизни очади. Чойхона чинакам маданият ўчоғига айланиб бормоқда. Бунда кулги кечалари, ёзувчи, шоирлар, санъаткорлар билан ажойиб учрашувлар бўлиб туради. «Гулзор» айниқса нуроний отахонларнинг дам олиш оромгоҳига айланиб қолди. Таклифлар ва истаклар дафтарини варақлар экансиз, бу чойхона на фақат наманганликларнинг, балки бу ерга ташриф буюрган меҳмонларнинг ҳам ҳаваси келадиган масканга айланиб бораётганининг гувоҳи бўласиз.

А. ҚОРАБОЕВ,
Б. ИСОМИДДИНОВ.

«МЕН ОЛАМНИ КЎРЯПМАН»

Абу Али ибн Сино номидаги Бухоро область марказий кутубхонасида Ўзбекистон ССР Маданият министрлигининг бадиий кўргазмалар дирекцияси томонидан «Мен оламни кўряпман» деган шиор остида болалар яратган суратлар кўргазмаси очилди.

Кўргазмага республикамиз турли областларидаги мактаб ўқувчилари ишлаган 50 га яқин сурат қўйилди. Уларда ёш рассомларнинг турли жанр ва мавзуларда дадил мўйқалам тебратаётгани яққол кўриниб турибди. Суратларда инсонга, она-Ватанга, табиатга чексиз муҳаббат, совет кишиларининг тинчликсевар яратувчанлик фаолияти, замонавийлик ўз ифодасини топган.

Ҳ. ҚОДИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

СПОРТ

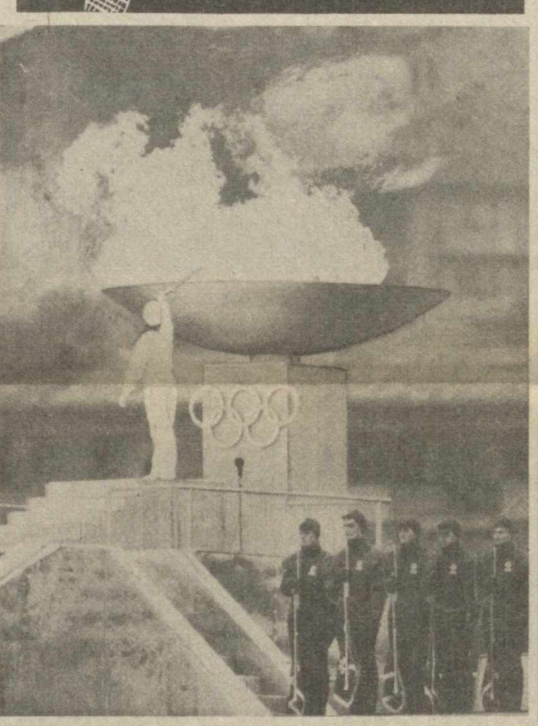

● САРАЕВО. «Кошево» олимпиада стадионида XIV қишки Олимпиада ўйинларининг очилиши. Суратда: югославиялик спортчи Санда Дубравчич Олимпиада машъалини ёқмоқда. ТАСС фотоси.

ОЛИМПИАДА БАЙРОҒИ ҲИЛПИРАМОҚДА

Югославиянинг Сараево шаҳрида XIV қишки Олимпиаданинг тантанали очилишига бағишланган маросим катта спорт байрамига айланди. Грециянинг Олимп қишлоғида анъанавий равишда ёндирилган Олимпиада олови қарийб ўн кунлик «сайр»дан кейин мусобақалар ўтказиладиган Кошево стадионига етказиб келинди. Қишки Олимпиада машъаласи тантанали суратда ёндирилди. Музика садолари остида кўтарилган мусобақа байроғи ҳилпирай бошлади.

Олимпиада медалларидан бирига даъвогарлик қилиш учун беш қитъанинг 49 мамлакатидан келган 1500 дан ортиқ киши спортнинг ўн тури бўйича қизғин кураш олиб боради. Совет спортчилари ғолибликка асосий талабгорлардан ҳисобланади. 110 нафар моҳир спортчидан иборат СССР терма командаси саф тортганда олқишлар янгради.

Шундай қилиб Олимпиада ўйинларида спорт тинчлик элчиси, дўстлик ва ҳамкорликнинг муҳим омили эканлиги яна бир карра намоён бўлмоқда.

Мусобақаларни биринчи бўлиб хоккейчилар бошлаб беришди. 12 команда икки группага бўлинган ҳолда саралаш ўйинларини ўтказмоқда. Дастлабки учрашувларда қуйидаги ҳисоблар қайд қилинди: СССР — Польша — 12:1, Швеция — Италия — 11:3, ГФР — Югославия — 8:1, ЧССР — Норвегия —10:4, Финляндия — Австрия — 4:3, Канада — АҚШ — 4:2.

СУҚМОҚЛАРДАН ЧЎҚҚИЛАРГА

Шундай кишилар борки, улар доимо изланишда бўлиб, янгиликлар яратадилар, ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялашдек масъулиятли ишга муносиб ҳисса қўшадилар. Гидродинамика фанининг ривожига муҳим ҳисса қўшиб келаётган Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, техника фанлари доктори, профессор Жорилла Файзуллаевич Файзуллаев ана шундай заҳматкашлардан биридир.

Бўлажак олим 1924 йили Тошкент шаҳрида хизматчи оиласида туғилди. Ўрта мактабни битиргач, Ўрта Осиё давлат университетининг физика-математика факультетига ўқишга кирди ва уни 1948 йили тугатиб, механик касбини эгаллади. У студентлик давридаёқ тўқимачилик техникумида ўқитувчилик қиларди. Кейинчалик Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтида олий математика кафедрасида ассистент лавозимида ишлади. Ж. Файзуллаев 1959 йили «Икки фазали муҳитларнинг қувурлардаги ҳаракатига оид» деган темада кандидатлик диссертациясини муваффақиятли ёқлади. Унинг бу илмий иши мамлакатимизнинг етакчи олимлари томонидан зўр қизиқиш билан кутиб олинди.

Камтарин ва изланувчан олим 50-йилларнинг охирларидан то шу вақтгача Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Механика ва иншоотларнинг сейсмик мустаҳкамлиги институтида дастлаб катта илмий ходим, кейин эса ўзи ташкил қилган «Гидродинамика» лабораториясининг мудири бўлиб ишлаб келмоқда. Бир неча йил мазкур институтга директорлик ҳам қилди.

Аллома ўзининг баракали ижоди ва етиштирган шогирдлари билан мамлакатимизда назарий ва татбиқий гидромеханика тараққиётига катта ҳисса қўшган олимлардан бири бўлиб қолди. Жорилла Файзуллаевич яратган реал ҳолдаги кўп фазали муҳитлар механикаси гидромеханика фанининг ривожи учун аниқ йўналиш бўлди. Шу соҳада ёзилган «Қувурларда кўп фазали муҳитларнинг ламинар ҳаракати» монографияси фақат Ўзбекистондагина эмас, балки хорижий мамлакатларда ҳам машҳур бўлиб кетди. 1969 йилда бу китоб АҚШда инглиз тилида босилиб чиқди. Бу ютуқларга эришишда Ж. Файзуллаевга устози, Москва давлат университети тўлқинлар ва газ динамикаси кафедрасининг мудири, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳ. А. Раҳматуллин катта таъсир кўрсатди.

Олим ўз устози ҳақида доимо фахр билан гапиради. Ҳ. А. Раҳматуллиннинг кўрсатма ва йўл-йўриқлари унинг дастлабки илмий ишларининг рўёбга чиқишида муҳим аҳамият касб этди. Ж. Файзуллаев ўз устида тинимсиз ишлаб, аралашмалар ҳаракатининг гидромеханик моделини яратди. Бу модель чуқур назарияга бой ва татбиқий йўналишга эга эди. Ушбу назария механика фани ривожланишига муҳим ҳисса бўлиб қўшилди. Математик модель эса чет элларда Раҳматуллин — Файзуллаев модели деб атала бошланди.

Иқтидорли олим 1969 йили «Қувурларда оқаётган аралашмаларнинг гидравлик масалалари» деган мавзуда диссертация ёқлаб, техника фанлари доктори илмий даражасига эга бўлди. Кўп ўтмай, «Аралашмалар гидравликасининг элементлари» деган китоб ёзди.

ФАНИМИЗ ЗАҲМАТКАШЛАРИ

Бу асар кейинчалик Ўзбекистонда биомеханика ҳамда суғориш гидродинамикаси фанларининг ривожланишида асосий омиллардан бири бўлиб хизмат қилди. Ўн йил муқаддам Ж. Ф. Файзуллаев механика фанида эришган улкан ютуқлари учун Ўзбекистон ССР Фанлар академияси мухбир аъзоси қилиб сайланди.

Ж. Ф. Файзуллаев ўз шогирдлари билан биргаликда экин майдонларида ҳаво ҳароратининг ўзгариши ҳамда тешик қувурлардан оқаётган сувнинг таъсирида намликнинг тарқалиш динамикасини ишлаб чиқди. Бу илмий ишлар «ер остидан суғориш» гидродинамикасининг назарий ҳисоб-китобида муҳим ўрин эгаллади.

Олим томонидан ўрганиб келинаётган магнит майдонининг суюқликларга таъсири гидродинамикаси айниқса диққатга сазовор. Чунончи, нам пластинкалар магнит майдони таъсирида тез қуриши қонунининг топилиши қишлоқ хўжалигида, тўқимачилик саноатида муҳим аҳамиятга эгадир. У биомеханика соҳасида ҳам кўп ишлар қилмоқда. Масалан, юрак-қон томирларида қоннинг миқдорлаб оқишини кўп фазали муҳитлар механикаси назарияси ёрдамида ўрганиш мумкин эканлигини кўрсатди. Бу янгилик ҳам яқин ўртада амалиётда қўлланилиш арафасида.

Назарияда ҳам, амалиётда ҳам баракали иш олиб бораётган олимнинг нефть ишлаб чиқариш механикаси масалаларига, темир йўлларни эрозиядан сақлаш тадбирларига, лойқа сувларни тозалаш ишларига оид изланишларининг практикада қўлланилиши халқ хўжалигини ривожлантиришда катта маблағ тежалишига олиб келди. Ноёб истеъдод эгаси Ж. Файзуллаев фанда реал кўп фазали муҳитлар механикаси, аралашмалар ҳаракати гидравликаси, суғориш гидродинамикаси, аралашмалар ҳаракати гидромеханикаси моделлари каби қатор илмий назарияларни кашф этди, гидромеханика фанида янги илмий йўналишлар яратди ва кўпчиликка маълум бўлган йўналишларни янада ривожлантирди.

Илм-фанимизни янгиликлар билан бойитаётган бу ажойиб олим ўз шогирдлари фақат олимгина эмас, айни вақтда чин инсон бўлиб етишишига ҳам катта эътибор беради. Ҳозир уларнинг 30 дан зиёди фан кандидати ва уч нафари фан докторидир, ўндан ортиқ шогирди докторлик диссертацияларини ёқлаш арафасида. Устоз илмий йўналишлар яратиш билан биргаликда юқори малакали механиклар тайёрлашга ҳам катта эътибор беради. У Тошкент давлат университетида студентларга махсус «Кўп фазали муҳитлар механикаси» курси бўйича лекциялар ўқийди. Ж. Ф. Файзуллаевнинг илм-фандаги изланишлари натижасида яратилган махсус курс Москва гидромелиоратив институтида студентлар учун қўлланма бўлиб келмоқда.

Жорилла Файзуллаев кўп қиррали олим. Айни чоғда жамоат ишларида ҳам актив иштирок этади. У СССР назарий ва татбиқий механика миллий комитетининг аъзоси, Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигида суюқлик механикаси методик советининг раиси, «Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ахбороти» журналининг техника фанлари бўйича редколлегияси аъзоси, илмий даража берувчи ихтисослашган советга аъзо, 1974 йилдан бери республикамиз Фанлар академиясининг механика ва жараёнларни бошқариш фанлари бўлимида академик-секретарь ўринбосари вазифаларида ишлаб келмоқда.

Олимнинг бахти ҳам, устунлиги ҳам унинг истиқбол эҳтиёжларини равшан кўра олишда ва эл-юрт учун ниҳоятда муҳим, аммо оғир ишга ташаббускор ёшларни, шогирдларни жалб эта олишидадир. Устоз Ж. Файзуллаев олтмиш йиллик умрида илм-фан бобида нимагаки эришган экан, уларнинг бари юқоридаги мезон билан ўлчанади.

А. ШОКИРОВ,
физика-математика фанлари кандидати.
А. ТОЛАМЕТОВ,
техника фанлари кандидати.
М. ИНОҒОМОВ,
кичик илмий ходим.

ХАЛҚАРО УЧРАШУВ

МАРОҚЛИ БЕЛЛАШУВЛАР

Тошкентдаги «Юбилей» марказий спорт саройида СССР — АҚШ терма командалари ўртасида эркин кураш бўйича анъанавий халқаро учрашув бўлиб ўтди. Бу баҳслар қизғин спорт курашларига бой бўлди.

АҚШ полвонлари ва совет курашчиларини тошкентликлар тантанали кутиб олдилар. Атлас кўйлакли қизлар меҳмонларга гулдасталар ва совғалар топширишди. Тантаналардан сўнг баҳслар бошланди.

Биринчи бўлиб гиламга 48 килограммгача бўлган вазндаги курашчилар чиқишди. Бунда америкалик Боб Уивер Сергей Корнилаевни мағлубиятга учратди. Шу вазндаги иккинчи баҳсда эса Игорь Первачук Т. Веннининг курагини ерга тегизди. 52 килограмм вазн тоифасида Р. Билингхейм Т. Татуашвилини енгди.

Мароқли беллашувлардан бири Осман Эфендиев билан Бенни Девис ўртасида бўлди. Мамлакатимиз вакили бу учрашувда рақибини чапдастлик билан йиқитиб, соф ғалабага эришди. 90 килограмм вазн тоифасида Эд Бенек билан Пётр Наниев беллашди. Спортчимиз маҳорат кўрсатиб, рақибидан устун келди. 100 килограммгача бўлган полвонлар орасида Лери Хабелов рақиби М. Халлни мағлубиятга учратди. Умуман, курашчиларимиз бўш келишмади. Анъанавий халқаро учрашув 7:3 ҳисобида совет спортчилари фойдасига ҳал бўлди.

— Оржоникидзе, Грозний ва Тошкентда ўтказилган беллашувлар билан Лос-Анжелос шаҳрида бўладиган XXIII ёзги Олимпиада ўйинлари олдидан имкониятларимизни яна бир бор чамалаб олдик, — дейди СССР терма командасининг тренери И. Яригин. — Айниқса, тошкентлик Арсен Фадзаевдан кўнглим тўқ. У 74 килограмм вазнли полвонлар билан беллашувда Ленни Залесскийни мағлубиятга учратиши кўпчиликда яхши таассурот қолдирди. Тошкентда халқаро анъанавий учрашувни ўтказишга ташкилий жиҳатдан пухта ҳозирлик кўрилганлигини таъкидлашни истардим.

Ш. МИРҲАБИБОВ.

Редактор ўринбосари
А. НАБИХЎЖАЕВ.

РЕКЛАМА ✻ ЭЪЛОНЛАР

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНЛИ АБУ РАЙҲОН БЕРУНИЙ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИ

Шахсий тақсимланиш бўйича Тошкент шаҳри ва Тошкент областида ишлашга тайёрланган

1983 ЙИЛ БИТИРУВЧИЛАРИГА

ДИПЛОМЛАРНИ ТАНТАНАЛИ ТОПШИРИШ МАРОСИМЛАРИНИ ЎТКАЗАДИ

ДИПЛОМ ТОПШИРИШ ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ҚУЙИДАГИ КУНЛАРДА ЎТКАЗИЛАДИ:

11 февраль соат 11.00 да
ЭНЕРГЕТИКА ФАКУЛЬТЕТИ
«Узбекэнергоремонт» биносида
(Муртазаев кўчаси, 8-уй).

12 февраль соат 17.00 да
КОН-МЕТАЛЛУРГИЯ ФАКУЛЬТЕТИ
«Средазуголь» ишлаб чиқариш бирлашмаси биносида
(Хадра майдони).

14 февраль соат 14.00 да
НЕФТЬ ВА ГАЗ ФАКУЛЬТЕТИ
«Узбекнефть» ишлаб чиқариш бирлашмаси биносида
(Куйбишев кўчаси, 21-уй).

14 февраль соат 17.00 да.
САНОАТ ҚУРИЛИШИ ФАКУЛЬТЕТИ
«Главташкентстрой» биносида
(Новоузбекистанская кўчаси, 16-уй).

15 февраль соат 17.00 да
ИНЖЕНЕРЛИК-ҚУРИЛИШ ФАКУЛЬТЕТИ
Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалиги министрлиги биносида
(Урицкий кўчаси, 1-уй).

15 февраль соат 17.00 да
САНОАТ ЭНЕРГЕТИКА ФАКУЛЬТЕТИ
Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалиги министрлиги биносида
(Урицкий кўчаси, 1-уй).

17 февраль соат 17.00 да
БОШҚАРИШНИНГ АВТОМАТЛАШТИРИЛГАН СИСТЕМАСИ ФАКУЛЬТЕТИ
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Кибернетика институти (ҳисоблаш маркази билан) **биносида**
(Академиклар шаҳарчаси, М. Горький проспекти).

18 февраль соат 12.00 да
АРХИТЕКТУРА ФАКУЛЬТЕТИ
Ўзбекистон ССР Архитекторлар союзи биносида
(Пушкин кўчаси, 5-уй).

20 февраль соат 17.00 да
ГЕОЛОГИЯ-ҚИДИРУВ ФАКУЛЬТЕТИ
Ўрта Осиё геология ва минерал хом-ашёси институти биносида
(Т. Шевченко кўчаси, 11-уй).

21 февраль соат 16.00 да
РАДИО-ЭЛЕКТРОНИКА ВА АВТОМАТИКА ФАКУЛЬТЕТИ
В. И. Ленин номли Тошкент электрон-техника заводи бошқармаси
(Пролетар кўчаси, 13-уй)

24 февраль соат 17.00 да
ХИМИЯ-ТЕХНОЛОГИЯ ФАКУЛЬТЕТИ
«Ташкентпиво»
(Куйбишев кўчаси, 45-уй).

Дипломни олиш пайтида паспорт ёнингизда бўлиши лозим.

«ҲУРМАТ БЕЛГИСИ» ОРДЕНЛИ В. В. КУЙБИШЕВ НОМИДАГИ САМАРҚАНД ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ

1984-1985 ўқув йили учун Сиртқи тайёрлов бўлимига

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тайёрлов бўлимига ўрта маълумотли, меҳнат стажига эга бўлган ишчи, колхозчи ва СССР Қуролли Кучлари сафида хизматни ўтаб қайтганлар саноат корхоналари, қурилишлар, транспорт ва алоқа ташкилотлари, колхозлар, совхозлар, ҳарбий қисмлар йўлланмаси билан камида бир йил иш стажига эга бўлган кишиларга берилади. (Бунда ўқувчи сифатидаги иш стажи ҳисобга кирмайди). Ўқишга юборилган колхозчилар шу хўжалик учун белгиланган меҳнат кунлари минимумини бажарган бўлишлари керак.

Тайёрлов бўлими агрономия, зооинженерлик, қоракўлчилик факультетларига кириш учун тингловчилар қабул қилади.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: ректор номига ариза, йўлланма (2-форма), ўрта маълумоти тўғрисидаги ҳужжатнинг асл нусхаси, иш жойидан (ҳарбий қисмдан) характеристика, меҳнат дафтарчасидан корхона раҳбари тасдиқлаган кўчирма, соғлиги ҳақида справка (286-форма), 3х4 см. ҳажмдаги 8 та фотосурат.

АРИЗАЛАР 15 МАРТГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

16—24 март кунлари суҳбат ўтказилади.

ТИНГЛОВЧИЛАР САФИГА ҚАБУЛ 25—31 МАРТ КУНЛАРИ ЎТКАЗИЛАДИ.

Машғулотлар 1 апрелдан бошланади.

ЎҚИШ МУДДАТИ 10 ОЙ.

Тайёрлов бўлимини тугатиб, битириш имтиҳонларини муваффақиятли топширганлар институт сиртқи бўлимининг 1 курсига кириш имтиҳонларисиз қабул қилинадилар.

Тайёрлов бўлимига кирувчилар ҳужжатларни топшириш пайтида паспорт, меҳнат дафтарчаси, комсомол билети, ҳарбий билетини кўрсатишлари лозим.

Мурожаат учун адрес: Самарқанд шаҳри, Карл Маркс кўчаси, 77-уй. Телефон 4-39-02.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 10/II да **Севги тумори**, 11/II да **Фауст.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 10/II да **Олтин девор**, 11/II да **Қиёмат қарз.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 10/II да **Хизматингизга тайёрмиз**, 11/II да **Тошкентликлар.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Экзотик фантазия» аттракциони. Ургатилган гамадриллар группаси** (19.30).

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президиуми, партия ва касаба союз ташкилотлари ҳамда фалсафа кафедраси коллективи шу кафедра доценти М. А. Аброровга онаси

Обидахон АЗИЗОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

«Ташкентгеология» геология-қидирув ишлари бирлашмасининг «Химгеолнеруд» экспедицияси коллективи геология бўлимининг катта геофизиги

Нуриддин Муэтдинович МУЭТДИНОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қиладилар.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

10 ФЕВРАЛЬ, ЖУМА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.35 — Олимпиада кундалиги. 9.50 — Моҳир қўллар. 10.20 — Туйғулар изтироби. Бадиий фильм. 11.35 ва 13.40 — Янгиликлар. 14.00 — XIV қишки Олимпиада ўйинларида. 17.30 — Эртак ҳузурида меҳмонда. 19.00 — Дунё воқеалари. 19.15 — Сайловлар олдидан. 19.30 — XIV қишки Олимпиада ўйинларида. 21.30 — Время. 22.00 — XIV қишки Олимпиада ўйинларида. 23.00 — Голубой огонёк. 24.00 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 11.05 — Илмий-оммабоп фильм. 12.05 — Сиз яратган боғ. 13.05 — Золушка. Балет. 14.20 — Мактаб, ўқитувчи, санъат. 14.50 — Пушкин шеърияти оламида. 15.40 — Билимимиз — қудратимиз. 16.25 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Ҳужжатли фильм. 19.55 — Дунё ва ёшлар. 20.45 — Концерт. 21.30 — Время. 22.00 — Акванавтлар. Бадиий фильм. 23.20 — Илмий-оммабоп фильм. 23.30 — XIV қишки Олимпиада ўйинларида.

ТОШКЕНТ-I. 11.00 — Ахборот. 11.20 — Телефильм. 12.00 — Телефильм. 13.00 — Кумуш карнайлар. Бадиий фильм. 14.15 ва 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Қўғирчоқ фильм. 18.30 — Ёшлик. 18.50 — КПСС МК декабрь (1983 й.) Пленуми қарорлари — ҳаётга. 19.15 — Чорвачилик — зарбдор фронт. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Телефильм. 20.00 — Янги номлар. 20.30 — Ахборот. 20.50 — «Ялла» вокал-чолғу ансамбли ижро этади. 21.30 — Время. 22.00 — Дунё воқеалари. 22.30 — Эртага — премьера. 23.35 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.30 — Москва-II. 18.15 — Телефильм. 18.40 — Шимол қиссаси. Бадиий фильм. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Агитпункт чироқлари. 20.50 — Спорт. 21.30 — Москва-II.

11 ФЕВРАЛЬ, ШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.35 — Олимпиада кундалиги. 9.50 — Концерт. 10.25 — Спортлото. 10.35 — Рассомлар ҳақида ҳикоялар. 11.00 — Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик. 11.30 — Ўсимликлар олами. 12.15 — Оила ва мактаб. 12.45 — Ҳужжатли фильм. 13.15 — Дунё воқеалари. 13.30 — Эртага — Аэрофлот куни. 14.00 — XIV қишки Олимпиада ўйинларида. 17.00 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 18.00 — Концерт. 18.30 — Сиёсий шарҳловчи Л. А. Вознесенский суҳбати. 19.00 — XIV қишки Олимпиада ўйинларида. 20.00 — Экранда — кинокомедия. Солдат Иван Бровкин. 21.30 — Время. 22.00 — XIV қишки Олимпиада ўйинларида. 23.20 — Концерт. 00.50 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Агар соғлом бўлай десанг. 9.25 — Ҳужжатли фильмлар. 9.45 — ҚОЗОҒИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕ СТУДИЯСИНИНГ ПРОГРАММАСИ. 11.15 — Тонгги почта. 11.45 — Ҳужжатли фильм. 12.35 — Здоровье. 13.20 — Музикали киоск. 13.50 — Ҳужжатли фильм. 14.45 — Елғоннинг оёғи узун. Фильм-спектакль. 17.15 — Оперетта кечаси. 18.30 — Халқаро обзор. 18.45 — Саёҳатчилар клуби. 20.00 — XIV қишки Олимпиада ўйинларида. 21.30 — Время. 23.35 — XIV қишки Олимпиада ўйинларида.

ТОШКЕНТ-I 10.00 — Ахборот. 10.25 — Телеминиатюралар театри. 11.05 — Ўзбекистон спорти. 11.35 — Депутатликка номзодлар ҳақида ҳикоялар. 11.50 — Футболдан оғиз очманг. Бадиий фильм. 13.00 — Мен — коммунист. 13.20 — Йўл ҳаракати хавфсизлиги учун. 13.55 — Замондас. 18.10 — Санъат ғунчалари. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Цирк. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ялла ва рақс кечаси. 21.30 — Время. 22.00 — Сандон ёки болға. Бадиий фильм. 1-серия.

Тожикистон телевидениесининг программаси

РАДИО

10 ФЕВРАЛЬ, ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Дил куйласин. 9.30 — Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар. 11.15 — Ўзбекистон композиторларининг асарлари. 12.10 — Транспорт ишчиси. 14.00 — Дала ишлари кундалиги. 19.25 — Ёшлик. 21.15 — Концерт. 22.30 — Қишки Олимпиада кундалиги. 22.40 — Жўшқин қалб билан.

11 ФЕВРАЛЬ, ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Халқ қўшиқлари гулдастаси. 9.30 — Концерт. 10.15 — Дугоналар. 11.30 — Енгил куйлар. 13.00 — Чорвадор. 13.30 — Хатларингизни ўқиб. 14.00 — Агротехника янгиликлари. 17.00 — Музикали программа. 18.15 — Халқаро аҳвол. 18.30 — Ҳовлимиздаги стадион. 19.25 — Ёшлик. 21.00 — «Унита» газетасининг 60 йиллигига. 21.20 — Музикали радиокомпозиция. 22.30 — Қишки Олимпиада кундалиги. 22.40 — Концерт. 24.00 — Хайрли тун.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент-П. Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР
Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13.

Р. 07071. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. В. — 35. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12